

Krislai

Kanadoj.
Jų Kongresas.
Skundikai.
Didelis Progresas.
Mes Itakingi; Anie Visai
Susmuks.
Rašo R. Mizara

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

ENGLISH SECTION

ON PAGE FIVE

No. 211

(8 pusl. laida) Telephone 5Tagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Penktadienis, Rugsėjo (Sept.) 9, 1938 Pavienio Numerio Kaina 3c

Metai XXVIII, Dienraščio XX

Pereitos savaitės pabaiga ir šios pradžia teko praleisti Montrealiuj, Kanadoj. Ten įvyko Antrasis Kanados Lietuvių Kongresas, kuriame man teko dalyvauti brolišku delegatu.

Sprendžiu, skaitytojui bus įdomu išgirsti apie kanadiečius ir kongresą, todėl šiuos krislus tam ir panaudosiu.

Kai virš 70 Kongreso delegatų pradėjo rinktis į Lietuvių Klubo Svetainę, jų didžiai nuostabai, rado užrakintas svetainės duris.

—Kame dalys?—klausinėja vienas kito.
Atsakymas: lietuviški fašistai įskundė provincijos policijai (miesto policija kongresą laikyti leido), būk kongresas esąs komunistinis. Pastaroji įsakė Klubiui užrakinti svetainę, neleisti kongreso delegatams susirinkti!

Ką jūs manote, Kongreso rengėjai dar? Nusigando? Ipuolė panikon? Paliepė delegatams skirstytis?

Nieko toliau nuo tiesos! Rengėjai, komitetas, tuojau sėdos į automobilių, nuvyko į didžiausią miesto viešbutį—Mount Royal Hotel—ir ten beveik veltui gavo svetainę ne tik kongresui laikyti, bet ir masiniam mitingui, kuris įvyko sekandienį ir kuriame dalyvavo virš 600 žmonių!

Vadinasi, fašistų skundų darbai nuėjo veltui. Savo skundais jie padarė—

(1) Lietuvių Vytauto Klubiui nuostolių;
(2) Kanados lietuviams sarmatą.

Man rodosi, Klubas turėtų įieškoti skundėjų.

Sūradus,—bausti juos; neįsileisti svetainėn, neįsileisti į jokių lietuvių susirinkimą.

Montrealiuj teko būti antru kartu. Pirmą kartą ten buvau 1928 metų pabaigoj. Per tą dešimtą metų dalykai nepaprastai pasikeitė. Mūsų broliai lietuviai žymiai išpilietino, išsidrąsino. Matyt, nedaug jau yra tokių, kurie dar nėra Kanados piliečiai. Jau gera jų dalis susikalba ir angliškai neblogoj.

Tas viskas žymiai lengvina jiems darbuotis viešajame gyvenime.

Antrasis kanadiečių kongresas buvo labai vieningas, gražus, pavyzdingas. Jis pasisakė už—

(1) atsteigimą demokratijos Lietuvoj;

(2) laisvę politiniams anti-fašistiniams kaliniams;

(3) Vilniaus atvadavimą;

(4) Lietuvos nepriklausomybės gynimą;

(5) kėlimą aikštėn garbingų Lietuvos liaudies tradicijų ir jų minėjimą.

Kanadiečiai turi puikiai prasilavinusių ir pasišventusių veikėjų, kurie gražiai darbuojasi ir turi didelės įtakos masėse.

Kairysis judėjimas ten stiprus. O fašistai—tik keli. Po pastarųjų skundų ir tie patys turės susmukti!

KAPITALO STREIKAS PRIEŠ NAUJĄ DALYBĄ IŠMETĖ DAR PUSTREČIO MILIONO DARBININKŲ IŠ DARBŲ

D. Federacijos Atstovas
Kaltina USA Kapitalą

Blackpool Anglija. — Didieji Amerikos kapitalistai paskutiniiais metais išmetė pustrėčio milijono darbininkų iš darbų, tyčia streikuodami prieš prezidento Rooseveltto Naująją Dalybą, — pareiškė Paul J. Morrin, Amerikos Darbo Federacijos atstovas, kalbėdamas Kongrese Anglijos Darbo Unijų. Jungtinių Valstijų fabrikantai ir bankai tyčia stabdo darbus, norėdami parodyti, būk Naujosios Dalybos valdžia daranti šalyje krizį, sakė jis.

Amerikos Darbo Federacijos atstovas Morrin labai pagarbiai kalbėjo apie prezidento Rooseveltto valdžią, kad jina stengiasi pagelbėti darbininkams.

Washington. — Prezidento Rooseveltto paskirta komisija elektros kompanijom tyrinėti išdavė raportą, kad tos kompanijos tyčia sulaukė įvairius savo įmonių taisyms ir platinimus, streikuodamos prieš Naujosios Dalybos valdžią. Tuomi elektros kompanijos sustabdė darbus, kuriuos būtų galėjusios išvystyti iki 4 bilionų dolerių.

Tatai įrodoma pareiškimais pačių elektros kompanijų viršininkų.

Hillman ir Murray Patiekė Vienybės Planą Auto. Darbo Unijai

Detroit, Mich. — CIO vice-prezidentai Ph. Murray ir Sidney Hillman ilgai kalbėjo susirinkime Jungtinės Auto. Darbininkų Unijos pildančiosios tarybos. Jiedu įtikinėjo tarybą priimti CIO prezidento J. Lewiso pasiūlymą vienybei atsteigt šioj unijoj.

Pamatiniai pasiūlymo punktai yra šie: H. Martino (trockisto) vadovaujama taryba turi sugrąžinti atgal unijos vice-prezidentus ir lokalių viršininkus, kuriuos Martinas suspendavo bei išbraukė kaipo "raudonuosius." Unijos pildančioji taryba turi pavest CIO valdybai spręsti kylančius ginčus tarp martiniečių ir "raudonųjų".

Kada užbaigė kalbas Hillman, Amalgamitų Siuvėjų Unijos prezidentas, ir Ph. Murray, Plieno Darbininkų Organizavimo Komiteto prezidentas, tai Martinas pertraukė posėdį. Sako, dar reikės laiko apsvaistyti CIO vienybės—taikos pasiūlymą.

Meksikos Prezidentas Kovojo už Teisę Valdžios Darbininkam Streikuoti

Mexico City. — Prezidentas Cardenas, pagaliau, per varė kongrese tarimą, kad ir Meksikos federalės valdžios tarnautojai ir darbininkai turi teisę streikuoti.

Kongresas pirmiau buvo atmetęs tokį įnešimą.

Italija Per Mėnesį Atsiuntė Franco'ui Dar 15,000 Kareivių

Barcelona, Ispanija. — Jaunas Italijos lakūnas Parnichi Fusili su kariniu orlaiviu tiksliai nusileido į Ispanijos respublikos pusę ir davė parodymus, jog per paskutinį mėnesį Italija laivų laivais atsiuntė bent 15 tūkstančių naujos, savo kariuomenės generolui Franco'ui. Tie laivai atgabeno Ispanijos fašistams ir didesnius daugius lėktuvų, tankų, kanuolių ir įvairios amunicijos.

Fusili buvo vienas iš gabiųjų Italijos lakūnų. Kitas Mussolinio lakūnas liuosnoriai nusileido į respublikos pusę pirm poros savaitės.

FRANCIJOS GENERALE DARBO KONFEDERACIJA, turinti 5 mil. narių, gal priims valdžios reikalavimą dirbt daugiau kaip įstatymiškas 40 valandų per savaitę, kai dabartinis laikų gresias karas tarp Vokietijos ir Francijos dėl Čechoslovakijos, kurią Francija, pagal sutartį, turėtų ginti.

Chinai Atrėmė Japonus Kwangtsi Fronte

Hankow, Činija, rugs. 8. Chinai atmuša japonus nuo Kwangtsi, nors japonai buvo pasigyre, būk užėmę šį miestą.

Japonai praneša, kad jie dasigrūmė iki Kushi priemiesčių.

Chinai desperatiškomis kontr-atakoms sustabdė japonus Kiukiang-Nanchang geležinkelio srityje, į pietus nuo Yangtze upės.

Po mėnesio atkaklios kovos, japonai užėmė Mahuilingą.

Chinai smarkiai kontr-atakauja japonus Hukow ir Pengtseh paupiuose.

Seši chinų bombanešiai padarė nemažai žalos japonų karo laivams Yangtze upėje.

Chinai nušovė žemyn du japonų bombininkus Nanchange.

Žinios iš Lietuvos

Sudegė Trašų Fabrikas "Union" Klaipėdoje

Klaipėda, rugs. 4.—Dėl nelaiskintų priežasčių užsidegė sudegė trašų ir kitokių cheminių gaminių fabrikas "Union". Gesinant gaisrą, žuvo vienas gaisrininkas. Normaliai fabrike dirbdavo per 250 darbininkų.

Vilnietis Barauskas Nuėjo Pėsčias į Varšavą Prašyti Leidimo

Vilnius, rugs. 6.—Vilniaus krašto lietuviai, norėdami vaikų leisti į Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją, sutinka įvairiausių kliūčių iš lenkų įstaigų pusės. Dažniausiai jiems neišduodami reikalaujami tautybės liūdijimai, ar šiaip visokių ap-

sunkinimų išgalvojama. Šiomis dienomis Vilniaus krašto lietuvis Barauskas pėsčias nuėjo į Varšavą prašyti leidimo sūnui leisti į Vilniaus lietuvių gimnaziją.

Sunkiai Sužeistas Sklandymo Mokyklos Nidoje Viršininkas Žaltauskas

Nida, rugs. 6.—Šiomis dienomis sunkiai susižeidė sklandytuvu nukritęs Nidos Sklandymo Mokyklos viršininkas, atsargos aviacijos leitenantas Žaltauskas.

Vilnius. — Lenkai neleidia lietuviams steigti naujų organizacijų vietoj tų, kurias uždarė lenkų vyriausybė.

Kaune bus statoma nauja galinga radio stotis.

LOTYNŲ AMERIKOS UNIJŲ SUVAŽIAVIMAS NUTARĖ KOVOT PRIEŠ FAŠIZMĄ UŽ DARBININKŲ TEISES IR PILETINES LAISVES

Mexico City. — Steigiamasis suvažiavimas darbo unijų delegatų iš Centralinės ir Pietinės Amerikos, priėmė konstituciją kurią m osios Lotynų Amerikos Darbininkų Federacijos.

Žymūs Svečiai

Suvažiavime dalyvauja J. L. Lewis, galva CIO unijų; Leon Jouhaux, sekretorius Francijos Darbininkų Konfederacijos; Ramon G. Pena, Ispanijos respublikos teisingumo ministeris, ir kiti žymūs svečiai.

Lewis savo kalboj užgėrė Meksikos, prezidento Cardenaso pažangią politiką, palankią darbininkams.

Ispanijos teisingumo ministeris Pena ragino darbininkų unijas dalyvauti ne tik ekonominėse, bet politinėse ir socialėse kovose. Jis atkreipė dėmesį į tai, kad Meksikos valdžia paėmė iš savo rankas buvusias anglų ir amerikonių žibalo kompa-

nijas žymia dalim todėl, kad tos kompanijos stengėsi viešpatauti Meksikos politikai.

Lotynų Amerikos Darbininkų Federacijos konstitucija pareiškia, kad "fašizmas yra priešingas proletariato siekimam, ir reikia smarkiai kovot prieš bet kokius fašizmo reiškinius."

Konstitucija skelbia, jog ši organizacija kovos už teisę streikuoti, laikyti viešus mitingus, ir per unijas daryt bendras sutartis su samdytojais dėl darbo sąlygų. Konstitucija taip pat sako, jog Lotynų Amerikos Darbininkų Federacija kovos už žodžio ir spaudos laisvę.

Suvažiavime dalyvauja unijų delegatai nuo šių šalių: Argentina, Bolivia, Chile, Costa Rica, Colombia, Cuba, Ecuador, Nicaragua, Paraguay, Uruguay ir Venezuela.

ČECHOSLOVAKIJOS PASIŪLYMAI VOKIEČIAMS

Praga. — Čechoslovakijos valdžia siūlo savo vokiečiams naziam savivaldybę trijose srityse, kur jie sudaro žymią daugumą gyventojų. Panaši savivaldybė būtų suteikta ir Čechoslovakijos vengram, slovakam ir lenkam.

Čechoslovakijos vyriausybė žada duot savo vokiečiams tiek vietų valdžioj, kiek proporcionaliai yra vokiečių gyventojų šalyje.

Henlein, Čechoslovakijos vokiečių-nazių komanda n die riu, atmets tuos pasiūlymus ir reikalauja jiems pilniausios savivaldybės su sienos pravedimu tarp vokiško ruožo ir kitų Čechoslovakijos dalių.

NAZIŲ PRIEKABĖS PRIEŠ ČECHOSLOVAKIJĄ

Praga, Čechoslovakija. — Nazių-vokiečių atstovai pertraukė derybas su Čechoslovakijos valdžia; tai esą todėl, kad čechoslovakų raitas policininkas kirtu bizūnu vienam hitlerininkui, Čechoslovakijos seimo atstovui, nazių susibūrimė.

Nuremberg, Vokietija. — Konradas Henlein, Čechoslovakijos vokiečių-nazių galva, slapta kalbėjosi su Hitleriu apie planus prieš Čechoslovakiją.

Pranešama, kad Hitleris, matydamas Anglijos pritarimą jam, dar griežčiau nusistato prieš Čechoslovakiją.

ČECHOSLOVAKIJA GINS KIEKVIENĄ COLĮ SAVO ŽEMĖS—TAI ATSAKYMAS NAZIŲ PAKALIKAM ANGLIJOJ

CIO Remia D. Federacijos Streiką Prieš San Francisco Krautuves

San Francisco, Calif. — Streikuoją 8,000 tarnautojų darbininkų prieš 35 departamentines krautuves. Streikieriai-streikierės priklauso Amerikos Darbo Federacijos unijoms. Bet CIO marinkų ir kitos unijos siunčia šimtus savo pikietininkų talkon tiem streikieriam.

Liaudiečiai Atmušė 15,000 Naujos Musso-linio Kariuomenės

Hendaye, Franc. — Ispanijos pasienis.—Liaudiečių kariuomenė atmušė keturias įnirtusias fašistų atakas vakariniame šone Ebro upės, Gandesos ir Caballos kalnų srityje.

Liaudiečius šturmo 164 itališki ir vokiški lėktuvai, tokia tiršta linija fašistų tankų, jog atrodė kaip judančioji siena, šimtai Mussolinio ir Hitlerio kanuolių, 15,000 naujų Italijos kariuomenės ir desėtkai tūkstančių maurų ir ispanų fašistų.

Fašistai sako, kad atėmė iš liaudiečių, kai kurias viršūnes ir pagrobė daug amunicijos, bet respublikos valdžia praneša, kad liaudiečiai ištaškė fašistų šturmavimus, išžudė du batalionus generolo Franco kariuomenės, o kitus atgal atmetė.

EXTRA!

HITLERIS PASITIKI ANGLIJĄ PRIEŠ ČECHOSLOVAKIJĄ

Nuremberg, rugsėjo 8.—Hitleris liepė Čechoslovakijos nazių vadams panaujint derybas su valdžia, kurias jie nutraukė. Jis tikisi, jog Anglija padarys Čechoslovakijai tokio spaudimo, kad Čechoslovakija būtų priversta patenkinti plačiausius savo vokiečių-nazių reikalavimus.

SUMOBILIZUOTA 1,200,000 FRANCIJOS ARMIJOS, kad jina būtų gatavai priruošta prieš Vokietiją, jeigu Hitleris užpultų Čechoslovakiją.

Roma. — Jeigu užsienių žydai skels boikotą prieš Italijos tavorus, tai Italijos fašistai grasina dar kiekiau prispaust žydus piliečius.

Des Moines, Iowa, rugs. 8.—Mirė negras Amerikos Civilio Karo pulkininkas Wm. H. Singelton, 103 metų amžiaus.

Aštrėja Nazių Nusistatymas Prieš Čechoslovakiją

London. — Lordo Beaverbrook dienraštis "Evening Standard" ir stambiosios buržuazijos organas "London Times" rašo, kad Čechoslovakija turėtų atiduot savo "vokiškąjį" plotą su 3,500,000 gyventojų Vokietijai. "London Times" paprastai išreiškia politinę mintį Anglijos valdžios, papėdžiaujančios Hitleriui.

Berlin. — Vokietijos nazių laikraščiai ištisai persispausdino "London Times" ir "Evening Standard" rašymus, peršančius, kad Čechoslovakija pervestų savo "vokišką" ruožą Vokietijai. Hitlerininkų spauda garbina "išmintį" tų Anglijos kapitalo ir dvarininkų laikraščių.

Praga. — Čechoslovakijos prezidentas Ed. Benes viešai užreikė, kad "jeigu reikės, mes kovosime už kiekvieną colį žemės savo šalies ribose."

Taip Čechoslovakijos valdžia atsiliepė į Anglijos atgaleivių spaudos siūlymus, kad Čechoslovakija atiduotų savo Sudetų vokiečių plotą Vokietijai.

Darbininkų Susivienijimas Nerinks Aukų Tarp WPA Darbininkų

Washington. — Amerikos Darbininkų (Bedarbių) Susivienijimas norėjo surinkti \$50,000 aukų tarp WPA pašalpiinių darbininkų, idant tais pinigais paremt pažangius kandidatus ateinančiuose rinkimuose. Bet senatorius M. Sheppard, pirmninkas senatinės rinkimų komisijos, pagrūmojo už tai įstatymais ir teismais Daviui Lasserui ir kitiem vadams Amerikos Darbininkų Susivienijimo.

To Susivienijimo vadai mato, jog atžagareiviai galeitų sukelt didžiausią lėrmą ir pakenkt pažangiem kandidatams, jeigu būtų kolektojuojama aukos tarp WPA darbininkų tam tikslui. Todėl Darbininkų Susivienijimas nerinks tokių aukų, tačiau visais kitais būdais padės progresyviams kandidatams.

POPIEŽIAUS ORGANAS "OSSERVATORE ROMANO" rašo, kad Mussolinio paskelbtas trėmimas žydų ir jų persekiojimas nieku būdu nesutinka su krikščionių religija.

O R A S

Šiandien giedra ir šilčiau. —N. Y. Oro Biuras.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year.....	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year.....	\$6.00
Foreign countries, per year.....	\$6.50
Canada and Brazil, per year.....	\$5.50
United States, six months.....	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months.....	\$3.25
Foreign countries, six months.....	\$4.00
Canada and Brazil, six months.....	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Tarptautinė Apžvalga

Hitleris šumina

Vėl viso svieto akys atkreiptos į Europą. Taikas ar karas?—stovi pasaulyje klausimas. Hitleris sumobilizavo 1,500,000 armiją ir paskelbė generalius manevrus. Manevruoja prie Francijos ir Čechoslovakijos sienų. Tuo kartu 300,000 darbininkų kasa apkasus, budavoja tvirtumas. Nuremberge sutraukta pusė milijono fašistų. Karo provokacijos, užpuolimo ant Čechoslovakijos ir Francijos laukiamą dieną iš dienos.

Vokietijoje apsilankė Vengrijos liaudies budelis admiralas Horthy. Po to Vengriją įvesta verstinas armijos tarnavimas ir tuo būdu Vokietija veik visai apsupa Čechoslovakiją. Berlyne pagerbimui admiralui Horthy buvo surengtas milžiniškas armijos paradas, kur naziai rodė ilgas, toli šauniančias kanuoles ir kitus naujausius technikos išradimus. Hitleris užtikrino Vengriją, kad jis ją apsaugos nuo kitų šalių.

Lenkijos fašistai ruošiasi ištotti iš Tautų Lygos. Jie svietui vis skelbia, kad būk laikosi neutrališkai, nori nesuleisti Vokietiją ir Sovietų Sąjungą karan. Tiktumoj, užsienio ministeris pulkininkas Beckas ir armijos komandierius maršalas Smigly-Rydz dirba Vokietijos fašistų naudai.

Francijoj didžiausias sujudimas. Ji patraukė 100,000 kareivių link Vokietijos sienos ir patalpino juos Maginot tvirtumose, kurios išbudavotos išilgai visą pasienį. Francija bijo, kad Hitleris netikėtai neužpuolų ir nepagriebtų tas tvirtumas.

Anglija vis skelbia, kad ji nori taikos ir bando susikalbėti su Italijos ir Vokietijos fašistais. Anglijos kelių pastarųjų metų politika tik pylė vandenį ant fašistų agresijų malūno. Ji persergėjo Hitleriu, kad, jeigu jis puls ant Čechoslovakijos, tai Anglija ištost prieš Vokietiją. Bet Hitleris daug nepaiso. Jis, matyt žino, kad Anglijos grumojimai yra tik dėl svieto akių. Hitleris sužinojęs, kad Anglija paskelbė savo laivyno manevrus Šiaurinėse Jūrose, tai ir jis suruošė savo laivyno manevrus tų pat jūrų rytiniame krašte. Anglijos karo laivams įsakytą dabotis Vokietijos submarinų.

Italijos fašistai puola žydus. Vokietijos nazių šūminimas, matyt, jiems nelabai patinka, nes bijo, kad Hitleris gali per daug įsigalėti Centralinėje Europoje, ir tada visai nesiskaityti su Mussoliniu.

Čechoslovakija gavo užtikrinimą iš Sovietų Sąjungos ir Francijos, kad jeigu ją puls Hitleris, tai minėtos šalys gins. Sovietų Sąjunga paskelbė, kad ji skaudžiai sumušė japonus prie Zaoziornaja (Changkufengo) kalno, kad visi Japonijos pranešimai apie sunaikinimą Sovietų tankų ir lėktuvų buvo grynas melas.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:

Kaip geriausia nuvalyt sidabrinus daiktus?

Atsakymas:

Prasalinimui vandens plėtmų nuo sidabro daiktų, užtepk košele, daryta iš kreidos ir amonijos. Kada tas mišinys sudžius, nutrink jį minkštu šepetiu ir nušveik su "chamois" audeklu.

Išvalymui drapanų suplėmuotų kava ar kokoa, pa-

merk jas į šaltą borakso vandenį.

Nuvalymui palivuotų vietų, mazgok tyru vandeniu, naudojant biskį muilo arba šveičiamo pauderio.

Kad lovos užtiesalai nenustotų savo baltumo, pamerk juos į vandenį per naktį dadėjus vandenin biskį borakso.

F. L. I. S.

Hendaye, Franc. — Ispanijos pasienis, rugs. 7. — Pagal fašistų pranešimus, tai jie užkariavę 9 viršukalnes Ebro upės fronte.

Dabar ir pati Japonijos spauda tyli.

Jungtinės Valstijos budavoja daugiau karo lėktuvų. Prie lėktuvų budavojimo dirba virš 36,000 darbininkų. Praeitais metais buvo pabudavota 2,300 karinių lėktuvų. Viso šalį yra 10,800 lėktuvų ir tame skaičiuje 3,100 karinių.

Kovos Ispanijoje

Ispanijoj eina dideli mūšiai. Fašistai pralaimėjo pietų fronte. Liaudiečiai apsupo fašistus į vakarus nuo Almadeno ir daug jų išmušė. Fašistų kampanija prieš gyvsidabrio kasyklas pasibaigė jų pačių pralaimėjimu. Tada fašistai puolėsi prie Ricomatlillo, į šiaurius nuo gyvsidabrio kasyklų, bet ir ten pralaimėjo.

Po to fašistai sutraukė baises jėgas rytų fronte, prieš kataloniečius ir jau virš dvi savaitės, eina dideli mūšiai. Vien Italijos dalyvauja aštuonios divizijos, 150,000 juodmarškinų, 100 tankų ir daug lėktuvų, kaip praneša paskiausios žinios. Fašistai daro viską, kad išvartytų liaudiečius iš vakarinės Ebro upės pusės, tai yra iš ten, kur kiek laiko atgal liaudiečiai įėjo ir užsikasė. Ant dvilikos mylių ilgio fronto, mūšis ėjo per keturias dienas, kur dalyvavo iš abiejų pusių iki 150,000 kareivių. Vien užmuštų nuostolių siekia per 30,000. Fašistai atgavo tik kelias mažesnes kalvas.

Liaudiečių karo laivas "Jose Luis Diez" prasimušė pro keturis fašistų karo laivus Gibraltarė. Jis panesė didelių nuostolių, bet atsidarė kelią susijungti su kitais liaudiečių laivais.

Japonai Slenka prie Hankowo

Japonijos imperialistai jau kelintas mėnesis siekia prasimušti prie Hankowo. Jų karo laivai veikė Yangtze upėje, bet skaudžiai nukentėjo nuo chinų lakūnų. Tada Japonijos generolai pasiryžo prasimušti linkui Hankowo iš keturių pusių. Iš šiaurų išilgai gelžkelių, iš rytų nuo Kwantingo ir Kiukiango ir iš pietų per Nanchangą. Ant šių ruožų ir eina dideli mūšiai.

Rugsėjo 2 dieną chinai skaudžiai supliekė japonus į pietus nuo Yangtze upės, kur japonai neteko vien užmuštais virš 13,000. Chinai didvyriškai laikosi ore ir ant žemės.

Japonijos generolai dūksta ir desperacijoj provokuoja kitas šalis. Jų karo lėktuvai atakavo vokiečių—chinų pasažyrinius orlaivus. Jie numušė vieną amerikinių—chinų pasažyrinį lėktuvą. Jie buvo užpuolę ir anglų pasažyrinį orlaivį.

Japonijoj daug žalos padarė didelės audros. Nuostoliai siekia per \$28,000,000. Yokohamoj ir kitur sugriauta daug namų. Audra nutraukė laivų inkarus, kelis laivus išmetė ant krašto, o kitus nunešė į jūras. Šis smūgis pusėtinai susilpnino Japonijos militaristus.

Chinijos partizanai veikia energingai. Netoli Shanghaijaus 500 chinų partizanų atakavo japonų barakus. Kitas partizanų pulkas sumušė 1,000 japonų į pietus nuo Hangchau, Chekiang provincijoj.

Praneša, kad chinai partizanai turi gerus šautuvus, užtekina kulkasvaidžių ir daug amunicijos. Tankiai jie puola japonų armijos transportus, atima ginklus ir amuniciją ir jais apsiginkluoja.

Povaliai japonai tai vienur, tai kitur įsikerta į chinų frontą ir artinasi prie Hankowo. Gal jiems ir pavyks jį paimiti, bet tas daug atsies. Chinijos liaudis pasirengus, kad ir kelis metus kariauti, kol galutinai Japonijos išsisems jėgos, kad apsiginti nuo Mikados užpuolikų.

D. M. S.

Sėkmingas Žydų Kolonizavimas Sovietų Ūkiuose

Maskva. — Išvyksta iš Sovietų Sąjungos dakaras Joseph Rosen, pirmininkas Žydų Kolonizavimo Draugijos Ūkiuose. Jis sako, kad tas darbas jau sėkmingai užbaigtas. Šią draugiją finansavo amerikiečiai žydai, perleisdami jai apie \$25,000,000.

Nuo 1921 m. iki šiol Sovietų vietuose buvo 250 fūkstancijų žydų įsteigta kolektyvuose ūkiuose, ir tie ūkiai

Čechoslovakijos jaunuoliai iškelė kumščius viename iš viešų mitingų. Jie pasirenge ginti savo tėvynę nuo Hitlerio.

Austrijos Žmonės Nebesijuokia

Prancūzų žurnalistas Robertas d'Arkuras lankėsi Austrijoje ir pasidalina su "Epoque" skaitytojais savo įspūdžius. Jis teigia, kad Reicho vokiečiai esą prisijungtą Austriją nusivylę, nes ji nesiduodanti taip greit sunacinama, kaip jie to esą tikėjėsi. Kiekvieną dieną vis daugiau aiškėja, kad Austrija, toji nerūpestingoji šalis, mylinti labai gyvenimą, rodo prūsams nelauktą pasipriešinimą. Tiesa, Mocarto ir Strausso tėvynė moka tik pasyviai priešintis, bet užtat tas pasipriešinimas yra labai atkaklus. Visur jaučiamas nepasitenkinimas, susierzinimas didėja.

Vienas svarbiausių nepasitenkinimo šaltinių yra pilvo klausimas: vieni maisto produktai iš rinkos visiškai dingę, kitų kainos smarkiai pakilo. Pirkkliai tik tuomet parduoda vertingus produktus, jei pirkėjai perka didesnę kiekį tokių daiktų, kurių rinkoje yra pakankamai. Delikatesai parduodami tik kaip priedas prie didelių pirkinių.

O tuo tarpu Austriją tuština nuo išteklų atpratę vokiečiai, kurie ją užplūdo iš Vokietijos. Vokiečių turistų skaičius auga kiekvieną dieną, bet vilioja juos Austrija ne savo gamtos grožybės, bet maisto ištekliais, kurių vis dar čia yra daugiau, kaip pačioje Vokietijoje.

Prie jo iki to, kad kraštutinis nacionalistų organas "Schwarze Korps" atspausdino pasipiktinimo kupiną straipsnį, kuriame panašius turistus vadina maroderiais, teršiančiais Trečiojo Reicho gerą vardą. Laikraštis lygina juos su kiauulėmis, kurios esančios pasiryžusios viską perkirsti, kad tik išknistų triufelius ir reikalauja, kad būtų imtasi visų priemonių panašius reiškiniai pašalinti.

Vien iš tų ištraukų galima susidaryti vaizdą, kaip turi jaustis austrai, savo viengėnčių nukariauti. Tačiau nepasitenkinimo šaknys glūdi ne vien tik pilvo problemoje. Atrodo, austrų darbininkai neturėtų skystis vokiečių valdžia. Valdžia daro viską, kad patrauktų darbininkus į savo pusę.

puikiai veikia.

Žydų Kolonizavimo Draugijos prezidentas dr. Rosen reiškia gilią padėką Sovietų vyriausybei už "pilniausią bendrą darbiavimą" tame reikale.

Bet nepasitenkinimas darbininkų tarpe didėja. Iš paviršiaus atrodo viskas ramu, bet gatvėse, darbininkų kvartaluose kartais esą galima išgirsti uždraustas dainas. Kaimiečiai nepatenkinti, kad valdžia savo darbo prievolei surenka visus darbininkus ir nebera kam dirbti ūkiuose. Amatininkai jaučia sunkumus, nes laikinas darbu pagerėjimas tuoj po sumažėjimo, o mokesčiai reikalaujami neatsižvelgiant į nieką.

Tarnautojai ir valdininkai kenčia nuolatine paliuotų baimę. Užtenka menkiausio įskundimo neištikimybėje, kaip jie iš tarnybų tuoj liuosuojami. Įskundimų bangą ritasi per visą Austriją, nes norinčių gauti bet kuriuo būdu tarnybą yra pakankamai. Net ir tie, kurie šuonio laikais buvo laikomi neištikimais, nėra tikri, kad naujoji valdžia juos laiko ištikimais naujojo režimo šalininkais.

Austrijos naciai esą nusivylę. Jie manė, kad turi teisę užimti visas vietas, bet vietos užimamos atsiūnčiamų iš Vokietijos vokiečių.

Blogiausia, žinoma, sekasi austrų katalikams. Jie visą laiką jaučia, kad stengiamasi pakirsti pačius jų organizacijų pagrindus, o žymieji dvasiškiai, iš kurių jie tikėjosi paramos savo kovoje už tikėjimo laisvę, pasiskubino prie naujos tvarkos prisitaikymo ir paliko savo avis be ganytojų.

Prancūzų žurnalistas taip aprašo Vienos gyvenimą, miesto, kuriame nebegirdėti juoko:

"Džiaugsmas Vienos gatvėse užgeso. Kino teatrai, kuriuose demonstruojamos vokiškos filmos, tušti. Teko net panaikinti juose dienos seansas. Kavinės viena po kitos uždaro, nes nebėra lankytojų. Vieniečiai rūgštą patį savo syvuose ir tai jaučiama nežūrint spaudos optimistinių aprašymų, nes spauda suvienodinta ir niekas jai nebetiki. Miestas gyvena gandai. Tai kalbama apie nesutikimus nacių tarpe ir kad Hitleris pats slapta esąs atvykęs į Vieną juos taikyti. Tai kalbama, kad Biurkelis nuo kažkokio aukšto kariškio gavęs antausį ir t. t. Žinoma, visa tai gandai, bet vieniečiai yra linkę jiems tikėti net nepatikrinę. Neramūs, susirūpinę ir nusivylę, net austrijos naciai. Jie jaučiasi lyg pabudę iš svajonių sapno ir tvirtina:

—To mes visai nenorėjo me.

Kitas prancūzų žurnalistas Džemsas de Koke "Figaro" skiltyse rašo, kad jis Berlyne pastebėjęs panašų reiškinį, kaip jo kolega Vienoje. Jis rašo:

"Keliantį per Vokietiją keleivį stebina šalies tyliumas. Alinėse visi žmonės valgo tą pačią virtą kiaušieną ir geria tą patį alų. Tačiau visa tai atliekama tyliai, be kalbų ir be juokų. Galima pamanyti, kad Vokietija laisvu noru atsisakė pračiupti burną ir savo balsą atidavė kažkam kitam.

Traukiniuose tarp Berlyno ir Hamburgo kažkada galima buvo sutikti linksmy vokiečių smilkančių savo sirgus. Dabar tie traukiniai apytušti. Antroje klasėje dar galima užtikti liesas žmogystas, važiuojančias su portfeliais pažastyse, bet jie nieko bendro neturi su tais senosios Vokietijos diktais ir linksmais vokiečiais, kurie šiandien jau retenybė.

Vokietija virto tylėjimo kraštu, atsakiusiu nuo žemiškų ir dangiškų gėrybių. Ji nustojo iš karto ir apėto gyventi ir noro siekti amžinybės. Ji kvėpuoja garsiai ir giliai, ir jos užsispyrusioje kaktose vaidenasi kažkokios vizijos."

Apie ką ji svajoja? "L."

ŠYPSENO

Nelaimingas Pasigerinimas

Veronikai sukako dvidešimt šeši metai (iš tikrųjų ji dabar jau šventė trisdešimt antrąją gimimo dieną). Jos sužadėtinis, savaimė aišku, tą dieną užėjo pas artimiausią gėlininką ir emė skirti dovaną. Jis išrinko 26 tamsiai raudonas rozes—tai meiliausia dovana. Prie rožių puokštės pridėjo savo kortelę su mažu įrašėliu: "Mano brangiausiaj, siunčiu tau kuklią dovanėlę—rožių puokštę, te tau kiekviena primena po vėnerius tavo metus. Tavo Enrikas."

Pardavėja surinko rozes ir paruošė puokštę. Gėlyno savininkas, pamatęs siuntęjį kortelę, tarė pardavėjai: —Tai geriausias mūsų klientas, tokiame nėra ko gailėtis gero daikto: dar pustuziniu padidinti puokštę.

Savininko įsakymas buvo išpildytas, ir naujai pertvarkyta puokštė pasiūsta. Po poros dienų mieste jau buvo žinoma, kad dar vienos sužadėtotės išsiskyrė.

(Surankiota)

Žinios iš Lietuvos

ALYTUS

Didžiulės Audros su Perkūnija Džukijoje Pridarė Milžiniškų Nuostolių

Audros vis nesiliauja teriojusios Džukiją. Nė viena Lietuvos dalis šiais metais tiek nenukentėjo nuo audrų ir perkūnių, kiek Džukija.

—Tur būt, kas užsiuntė ant mūsų šitas audras ir perkūnijas, nes mes tokių audrų neatmenam,—kalba seni žmonės. Ir tikrai.

Štai, ūkininkai nespėja atsipeikėti nuo vienos audros, kuri jiems pridaro milžiniškų nuostolių, užėina kita.

Bet visų didžiausia audra su perkūnija praslinko čia rugpjūčio mėn. 1 d., kuri padarė milžiniškus nuostolius.

Minėtą dieną 4 val. po pietų atslinko iš pietų, rytų ir šiaurės juodi debesys, baisiai ūdama, kas rodė didelę audrą. Stai ga jie visi susijungė į vieną didelį juodą debesį ir pabiro, kaip iš maišo, riešuto didumo ledai. Prasidėjo baisios audros, emė trankytis perkūnas.

Smarkus viesulas išvertė daug medžių, išlaužė vaisinių medelių, apdraskė ir visai nuvertė nemaža šiaudinių stogų ir nukrėtė labai daug vaisių; visu ruožu, kuriuo praūžė smarki audra, vasarųjų ir kviečių visai iškapoję ledai, viskas sumaišyta su žeme, grynuoja tik laukai, taip pat ledai sunaikino linus, smarkiai apkapoję šakniavaisius ir apdaužė medžių lapus.

Smarki perkūnija taip pat pridarė nemaža nuostolių: apylinkėj buvo matyti keletas gaisrų.

Po praėjusios audros apylinkų vaizdas labai liūdnas. Kur anksčiau buvo vasarojus, daržai ir žmonių nesuvežti rugiai, dabar viskas tik su žeme sumaišyta, namai apdraskytai arba visai nuverstai stogais, medžiai išrūti ir daugely vietų be šakų ir lapų, nuo kalnų čiurolena upeliai, nešdami ledų gabalus, ir sodai be vaisių.

Audra daugiausia palietė Seirijų ir Miroslovo valsčių ūkininkus. Daugiausia nukentėjo Mankūnų ir Seilūnų km. ūkininkai.

Audros padaryti nuostoliai neapskaičiuojami, tiesiog milžiniški.

Dabar nukentėję ūkininkai dar džiaugiasi, kad galės pasinaudoti naujai įsteigto "nuo audrų nukentėjusiems ūkininkams šelpiti" fondo pašalpomis, ir tuo bent dalinai galės padengti audros padarytus nuostolius.

Fašistai Grašina

Fašistinė darbo inspekcija ir darbo rūmai išsiuntinėjo darbininkams aplinkkraščius, kuriuose rašoma, kad streikuojantiems darbininkams jie netarpininkausi ir, be to, jiems nebūsią taikomi darbo apsaugos įstatymai. Darbininkai iš to tik juokiasi. Jie kalba, kad fašistai senai jau taip grašina, bet darbininkams gerai susiorganizavus ir ištvermingai kovoje fašistai vis tiek nepajėgs pasmaugti streikų, kaip jie negalėjo jų pasmaugti iki šiol.

BAISI ŽMOGŽUDYSTĖ

Bazorai, Alytaus apskr. (Lietpos m. 22 d. ūkininko (totorių tikybos) Janušausko žentas Bagdonavičius dėl šeimininės nesantaikos nežmoniška sumušė savo žmoną. Jo uošvis, jo žmonos tėvas, jau nuvežė Alytaus apskr. ligoninė. Grįžus namo jį laukusio sutiko jo žentas Bagdonavičius ir revolverio šūviu jį nušovė, o pats pabėgo į laukus ir ginkluotas revolveriu ir granatą slapstėsi laukuose. Bet liepos 26 d. buvo rastas laukuose ir pats nusišovęs. Eina tardymai.

1,000 Kilometrų Kelionė per Lietuvą ir Patyrimai Lauko Ūkiuose

Lietuva nedidelis kraštas. Pervaziuoti traukiniu Lietuvą tetrunka tik 4—5 val. Taip pat Lietuva yra būdingas žemės ūkio kraštas. Rodos, tokiam mažame krašte ūkininkų gyvenimo būdas ir ūkininkavimas turėtų būti vienodo lygio. O iš tikrųjų taip nėra. Suvalkiečiai ūkininkai bent iki šiol buvo laikomi pažangiausias Lietuvos ūkininkais, paskui čioniečiai ir, pagaliau, žemaičiai. Atsiėmus Lietuvai Klaipėdos kraštą, prisidėjo dar Mažosios Lietuvos ūkininkai.

Man savo kelionėje po Lietuvą teko pažinti Suvalkijos, Žemaitijos, Maž. Lietuvos bei Šiaur. Lietuvos aukštaičius ūkininkus.

Suvalkiečiai ūkininkai geriausiai gyvena. Marijampolės ir Vilkaviškio apskr. ūkininkai. Mat, jiems toliau į pirmąsias prekybos rinkas, o, be to, ir gero susiekimo su jomis neturi. Bendrai, visoje Suvalkijoje žemė gera ir gerai įdirbama, dirvai duodama gana daug mineralinių trąšų. Pūdymai iš ūkininkų laukų visiškai išnykę; iš trilaukio ūkio jau pereitą į dauglankį. Tinkamas ir racionalus žemės išnaudojimas ūkininkui padeda ne tik lengviau sunkmečius pereigventi, bet ir progresuoti, kultūreiti bei vyti kultūringuosius Europos žemės ūkio kraštus. Žinoma, tam yra ir stabdžių, apie kuriuos pakalbesime vėliau.

Derlius Geras

Siemet javai, lyginant su praeitųjų metų, dvigubai geresni užaugo, šieno ir dobilų pripilauta pakankamai. Tik labai anksti pavasari sėtas vasarą šiek tiek blogesnis, bet bendrai ir vasarą puikus. Linai išaugo truputį mažesni negu pernai. Jiems pakenkė pavasari kuri laiką buvęs šaltas oras. Daržovės ir bulvės duos taip pat gerą derlių.

Ypatinai suvalkiečiai pokariniams metais pradėjo sodinti didelius plotus pašarinių daržovių. Jei prieš karą šios daržovės išsitedkavo nedideliame darže šalia kopūstų bei burokų, tai dabar jos išsikėlė į laukų lygiomis teisėmis šalia vasarinių javų, o savo pirmvokštį plotą padidino šimteriopai. Mat, plačiai išvystytas gyvulių ūkis daug reikalauja ir pašarinių daržovių. Be pašarinių runkelių daugelis ūkininkų augina didelius plotus ir cukrinių runkelių. Daugiausia cukrinių runkelių augina kapsai, nes jiems artai cukraus fabrikas, runkelių pristatymas į fabriką jiems pigesnis ir patogesnis. Čia beveik visi ūkininkai stato pieną į pienines. Pieno ūkis, esą, dabar yra pati

pelningiausia ūkio šaka. Vidutiniškai 30 hektarų ūkininkas už vieną vasaros metų gauna 150-200 litų pajamų. Šios pajamos žiemos metu stipriai sumažėja arba ir visai nutrūksta. Ypatinai pienininkystei būtusi sunki praeita žiema, nes trūkę ne tik pašaro, bet ir šiaudų. Šių metų derlius žada duoti ateinančiai žiemai pakankamai gero pašaro.

Skolos Smaugia ūkininkus

Nors ūkio triobėsiai Suvalkijoje palyginti geri, yra daug triobesių su skardos arba čerpių stogais, bet yra jau ir pasenusių, netikusių. Naujų triobesių tik mažas dalis ūkininkų statosi. Daugelis suvalkiečių ūkininkų, prieškriziniiais laikais begerindami ūkį pagal agronomų nurodymus ir paskatimus, prasiškolino įvairiems bankams ir privatiems asmenims. Dabar bankai laiką krizę praėjus ir ūkininkus verčia paskolas gražinti su visokiomis baudomis bei procentais. Daudelio ir žemės mokesčiai buvo užvilkti ir nesumokėti.

(Tąsa ant 4-to pusl.)

PIRMIEJI "DEGTINDARIAI" AMERIKOJE

Pirmieji alkoholio dirbėjai ir gėrikai Amerikoje bene tik buvo priešistoriniai indijonai, kurie gyveno ke- liolika tūkstančių metų atgal vakarinėje dalyje dabartinės Texas valstijos, kaip praneša mokslinis Smithsonian Institutas Washington.

To instituto profesorius dr. Frank M. Setzler pirm kelių metų atkaskė liekanas senovės laikų bravoro didelę oloj, kuri buvo iškalta šone kalkių kalno arti Dryden miestelio, Texas. Labai stiprius svaigalus tie indijonai gamindavo iš sotol lelijos augalų, kaip rodo atmatos ir pelenai.

Kad tos gadinės indijonai mautė alkoholi, savaime aišku, bet sunku spėti, ką jie darydavo "nusikaušę".

"Ilgagalviai"

Jau keli desėtkai metų atgal kai kurie anglų ir amerikiečių gamtmokslininkai paskleidė tokį "supratimą", kad tos tautos esančios protingiausios ir gabiausios, kurios turi "ilgiausias" galvas.

Jeigu taip, tad priešistoriniai "munšainieriai" indijonai būtų buvę protingiausia, inteligentingiausia tauta. Nes jų makaulės, atlastos minioj oloj, yra "ilgiausios" iš visų, kokios tik buvo iki šiol užtiktos.

Kodėl Sovietų Sibiras Nebijo Japonijos

"Lietuvos ūkininkas" senkamai perstato Sovietų galybę Sibire:

Šiuo laiku įvairiuose užsienio laikraščiuose daug rašoma apie Sovietų Rusijos kariuomenę Tolimuose rytuose. Sov. rusų Tolimųjų rytu kariuomenė visai mechanizuota, gerai aprūpinta, gausi medžiagos ir žmonių ištekliais. Ji yra ekonomiškai nepriklausoma vienetas.

Sovietų vyriausybė tvirtina, kad ji gali pasiųsti šią kariuomenę į žygį nepajudinus Europos Rusijos rezervų ir ta kariuomenė gali išsilaikyti kelis mėnesius, net ir kelis metus, prieš stiprias japonų jėgas.

Moderniškajai kariuomenei reikia maisto ir gėrimo, reikia drabužių savo kareiviams. Jai taip pat reikia patrankų ir sviedinių, šautuvų ir šovinių, tankų, šarvuotųjų, sunkvežimių, benzinu, alyvos, arklų, pašaro, lėktuvų.

Visam tam reikalinga didelių žemės ūkio ir pramonės šaltinių.

Tolimųjų rytu kariuomenė turi visus šiuos reikalingus šaltinius.

Nuo 1931 metų kai japonai užpuolė Mandžuriją, rusai ir Tol. Rytus ėmė gaben-

ti geriausias savo kariuomenės dalis. Šiandien trečdalis Sovietų 1,500,000 ginkluotų jėgų ir 12 mil. rezervų vyrų yra išsiriakę prieš japonus.

Tai kariuomenei vadovauja marš. Blücheris, 49 metų vyras.

Po 1931 m., Sovietų karo vadai pradėjo statyti naujos rūšies sustiprinimus prie Mandžurijos sienos.

Tai yra josios Mažino linija. Ten yra nuo 5,000 iki 6,000 fortų. Tai maži, bet beveik neprieinami, po tris ir keturis greta vienas kito.

Kur Pirmiau Buvo Dykumos, Dabar Miestai ir Pramonės

Pasieny pastatyti ištisi miesteliai, kur anksčiau buvo dykumos. Kalnai nuversiti ir nuvežti, kad jų vietoje galėtų išdygti fabrikai, gamina karo įrankius ir medžiagą.

Naujos pramonės centrai, nauji ūkiai visur dygsta. Geležies, plieno, chemikalų, ginklų fabrikai, visi pasieny miestus ir grįžti atgal per kelias valandas. Tie povandeniniai laivai, kartą paleisti Japonijos jūroje, galėtų visai lengvai apsidirbt su japonų laivininkyste.

Susisiekimo sistema da-

bar labai pagerinta ir, galima sakyti, veikia visiškai gerai.

Nauji keliai nutiesti iki sienos ir nuo sienos. Geležinkelų linijų tinklas prapleistas. Lygiagrečiai su 6,000 mylių ilgumo Trans-Sibiro geležinkeliu eina ir kita linija.

Visa tai ruošia kariuomenei išlaikyti. Ir dabar kariuomenė pareiškia, kad jai ne taip reikalinga parama.

Sakoma, kad pasienyje yra 2,000 tankų ir apie 1,000 šarvuotųjų.

Gana atokiau nuo pasienio yra aerodromai, kuriuose yra apie 2,000 lėktuvų.

Vladivostoko uoste yra ištisas laivynas povandeninių laivų, kuriuos čia gabeno geležinkeliais išardytus. Dabar juos jau stato ten esančiuose dideliuose fabrikuose.

Japonija turi tik per 400 mylių (640 kilometrų) nuo Vladivostoko. Tie lėktuvai galėtų bombarduoti Japonijos miestus ir grįžti atgal per kelias valandas. Tie povandeniniai laivai, kartą paleisti Japonijos jūroje, galėtų visai lengvai apsidirbt su japonų laivininkyste.

Kaip Tūlų Žmonių Protas Veikia

Kaip žmonių išvaizda ne vienoda, taip ir protavimas. Vieni be galo greit protauja, o kiti taip iš lėto, kad dažnai reikia jų pasigailėti.

Kaip Supratė Gydytojo Receptą

Sykį vienam žmogui gydytojas davė bonkute vaisių ir liepė po vieną šaukštą į vandenį įmaišius gerti prieš einant gult.

Kada žmogus sugrįžo pas gydytoją ir gydytojas paklausė, kaip tas žmogus vaistus vartoja. Tai pastarasis atsakė, kad jis pila po

Tai Būtų Didžiausias Pasaulyje Sandėlis

Anglijos profesorius John M. Keynes siūlo savo valdžiai statyti didžiausią sandėlį pasaulyje. Sako, toks sandėlis būtų didelė apsauga apsigint nuo bado, kuomet iškiltų karas.

Jo manymu, tame sandėlyje būtų galima sutalpinti įvairių medžiagų už apie \$2,500,000,000 ir už apie \$100,000,000 Kanados kviečių, Vakarinės Indijos cukraus, Indijos kanapių ir Australijos vilnų.

Ekspertai mano, kad jeigu karas kiltų ir Anglus užgultų blokada, tai už dviejų savaitių jau Anglijos žmonėms tektų badauti. Tada ne sykį buvo pastebėjęs David Lloyd George, buvęs Anglijos ministris pirminkas laike pasaulinio karo.

Jaunutis.

vieną šaukštą į vonę ir kasdien tame vandenyje išsiimaudo.

Auto-Buso Vaziuotojos

Dvi moterys New Yorko mieste važiuo auto-busu, ir kada bus sustoję, jos išlipo per priekines duris; bet vežikas jom pastebėjo, kad visuomet reikia išlipti per užpakalines duris. Tada jos nuo šaligatvio sugrįžo, įlipo į busą ir išlipo per užpakalines duris.

Pas Fotografą

Viena moteris nunešė savo vyro seną fotografiją pas paveikslininką, kad tas iš mažos fotografijos padarytų didelę, ir paklausė, ar jis negalėtų nuimti kepurę. Paveikslininkas apsiėmė, tik paklausė, į katra šoną jo plaukai suukuoti.

"Jūs patys galėsite matyti, kai nuimsite kepurę," atsakė moteris.

Žemės Drebejime

Pabaigoj 1935 m., kuomet buvo žemės drebejimas prie Helena kalno, viena šeima susėdo į automobilį, nuvažiavo miestą prie aukščiausio bokšto ir apsisistoję kaip "saugiausioj" vietoj.

Žaibiškai Greiti Mąstytojai

Kiti žmonės mąsto žaibo greitumu; nesuspėję akimis ką užmatyti, ir viskas "perdega" jų mintyse.

Antai Milton C. Pressey, kuris dirbo ant geležinkelio kaip "brakemanas." Kuomet traukinys buvo atbulas stumiamas, jis pamatė

8 metų mergaitę Heleną Broyles, iš Colorados, ant bėgių. Jis nebūtų galėjęs duoti žinią mašinistui, kad sustabdytų traukinį. Tad jis nusileido ant žemutinio laipto; pagavo mergaitę už rankos, ir išgelbėjo ją nuo mirties.

Tokių nuotikių iš vienos ir kitos pusės būtų galima pririnkti tūkstančius; bet, turbūt, svarbiau bus, ką apie lėtai protaujančius mano Chicago's Universiteto profesorius psichopatologas Louis L. Thurston. Jis sako, kad tie, kurie taip lė-

(Tąsa ant 4-to puslapio)

"Ženklas Amerikos Draugiskumo Japonijai"

Rockefeller'io Foundation korporacija andai paskolino Japonijai \$2,000,000 ligoninei statyti. Japonija įsivėlė į karą prieš Chiniją ir tuos pinigus sunaudojo karo reikalam.

Dabar Japonijos valdžia kreipiasi į Rockefeller'io Foundation, kad duotų dar \$200,000, kurie, girdi, būtų "ženklas Amerikos draugiskumo Japonijai."

Biddeford, Maine. — Herbertas A. Tarr išvystė naują rūši agurkų. Jie daug didesni ir balti kaip pienas.

Čilės Respublikoj, Pietų Amerikoje, pravedus įstatymą prieš svaiginamus gėrimus, bus sunaikinta 3,000-000 galionų geriausio vyno. —Gaila ar ne? —Jn.

Senovės Lietuvos Kultūra Buvo Daug Aukštesnė, negu iki šiol Manyta

Keletą savičių archeologinė komisija, vadovaujama daktaro Puzino, darė Panevėžio apskr., Naujamiesčio valsč. Upytės naujųjų kapinių kasinėjimus. Iki šiol jau atkasta apie 50 kapų ir iš juose rastų kaulų, papuošalų ir kitų liekanų nustatyta, kad toje vietoje būta IV—V šimtmečio kapinių.

Darant tolimesnius kasinėjimus užtikti palaikai rodo, kad ten būta kapinių po kelis šimtmečius, nes tarp radinių yra papuošalų, varotų 7-me šimtmečiuje. Tos žinios dar negalutinės, nes tarp atkastų kapų rasta įvairūs kapai, kurie priklauso įvairiems laiko tarpams.

Atkasta plokščių pilkapių, t. y. kapas, aplink žiedu apdėtas akmenimis, o pačiam lavonui prie kojų padėti taip pat akmenys: degintinių kapų, kur rasta sudegintų kaulų likučiai ir sudegęs geležinis skiltukas; vienos mergaitės kape rasti emaliniai smulkūs karoliukai ir antri stikliniai kiauurių lazdelių, kurie yra importuoti iš Romos valdomų provincijų.

Visi kiti papuošalai yra žalvariniai ir grynai lietuviški, nes kaip pav. šaukštelinės apykaklės užtikamos tik Lietuvoje. Tiesa, viena kita rasta Prūsijoje ir Latvijoje, bet, matyt, kad tos pačios lietuviškos apykaklės eksportuotos į svetimas kaimynines valstybes.

Iš rastų papuošalų matyt, kad tada Lietuvoje buvo daug aukštesnė kultūra, negu iki šiol manyta.

Dauguma papuošalų labai gražiai padaryti ir graviuoti tautiškais lietuviškais pamarginimais. Rasta viena labai graži sagė, kurias, matyt, dėdavo tik valdovės ar šiaip didikės, nes tik viename kape tokia sagė terasta, ir tas kapas yra turtinčiausias iš visų iki šiol atkastų. Jis yra suimamas ir bus perkeltas į Kauno Vyt. Didž. Kultūros muziejų, kur bus atnaujintas.

Toji sagė yra apskrita, septynių centimetrų diametro, spindulinė, kaip žvaigždė. Jos apskritinis žiedas ir spinduliai įrežti tautiškais ornamentais.

Be šios sagės prie lavono liekanų rasta: ant rankų po šešias žalvarines graviruotas apyrankes, ant kaklo keletas spiruoklinių ir viena šaukštelinė apykaklė.

Tame kape guli lavonai, vienas į kitą atkreiptom galvom. Antras niekuo nepapuoštas ir iš ūgio sprendžiant—vyras, o pirmasis moteris.

Abu vienoj vietoj palaidoti.

Kituose kapuose, nors žymiai mažiau, randama papuošalų, kirvių, pjautuvų, smeigtukų, sagių, karolių, net ir gintarinių, spiruoklinių žiedų ir kt.

Lavonai randami apie 26 colių gilumoje, bet pasitaiko

ir visai paviršui. Laidojimo kryptis netaisyklinga. Moterys dažniausia buvo guldamos galva į rytus.

Kas Paskatino Tokius Kasinėjimus Upytėje Daryti?

1934 m., kasant naujųjų kapinių tvorai statyti pamatus, buvo užtiktas vienas iš turtinčiausių kapų, kuriame rado labai daug senovės lietuviškų papuošalų, įrankių bei kitos vertingos archeologinės medžiagos. "Rytas" parašė, kad Upytėje atrastas senovės kapas, kuriame rasta labai daug aukso. Paskaitę tokią žinią, žmonės rastus daiktus grobystėje išgrobė. Vėliau istorikams ir archeologams, norint juos surinkti, teko su policija iš žmonių atiminėti.

Upytė Buvo Senovėje Apskrities Miestas ir Kultūros Centras

14-tame šimtmetyje ant kairiojo Nevėžio kranto pradėjo kurtis dabartinis Panevėžys. Jo gera geografinė padėtis padėjo miestui plėstis ir prie savęs pritraukti vis daugiau ir daugiau naujų gyventojų, o su jais kartu ir daugiau reikalingų atsirado.

Su Panevėžio augimu Upytė pradėjo smukti ir po truputį visų dokumentų ramos tik Lietuvoje. Tiesą sakant, perėjo į Panevėžio rankas. Jau 16-to šimtmečio dauguma darytų dokumentų, yra daryti Panevėžyje, o 1568 m. atkėlus Panevėžin apskrities teisima, Panevėžys dar labiau išsikilo, o Upytė nusmuko.

1796 metais Panevėžys prijungtas prie Rusijos ir gavo apskr. miesto teises, o 1842 m. Upytės apskr. pavaldinta Panevėžio vardu. Upytė liko paprastu smunkančiu miesteliu, kol ilgai niui teliko tik bažnytkaimis.

Prie Upytės yra garsiojo Čičinskio piliakalnis, kuris savy slepia daug paslapčių ir žmonyse sukėlęs įvairių pasakojimų.

Lietuvos ūkininkas.

Lietuvos Bažnyčios

Iki 1926 m. Lietuvoje buvo tik dvi vyskupijos—"Zemaičių" ir Seinų. Dabar yra Kauno arkivyskupija ir keturios vyskupijos: Telsių, Panevėžio, Kaišiadorių ir Vilkaviškio.

Visoj nepriklausomoje Lietuvoje yra 435 parapijos, 82 filijos, 35 šiaip bažnyčios ir 69 didesnės koplyčios (o mažų koplytelių priskaitoma keletas šimtų).

Parapijose ir filijose tarnauja daugiau kaip 1,000 kunigų. Šalyje dabar yra trys kunigų seminarijos: Kaune, Telsiuose ir Vilkaviškyje.

Aukštaičių bažnyčiose daugiausia užtikinama skulptūros kurinių statulų, žemaičių bažnyčiose — architektūrai, o suvalkiečių bažnyčiose — liaudies meno (ypač audeklų).

Išpūdžiai iš Ketvirtojo LDS Seimo

PRANAS JOČIONIS

Seniaus tankiai dalyvavau įvairiuose seimuose bei konferencijose. Bet dabar taip negaliu daryti. Mat, tos nelemtos gyvenimo aplinkybės atskyrė mane nuo daugelio gerų draugų ir veikimo, kurį aš gerbiu iš visų savo jausmų.

Šį metų sutikau būti delegatu į LDS Ketvirtąjį Seimą, kuris įvyko Pittsburghe.

Subatos rytas, 9:45. Vyktu pas J. Nausėdą, kuris irgi buvo delegatu. Ten jau radau Dr. Palevičių, kuris atvežė savo moterį, kuri irgi buvo delegate nuo LDS 21 kuopos. Vadinasi, mes trys delegatai nuo viršmėnės kuopos buvom susitarę vykti mano autu. Pasikeitę kelių sakinių, ėjom prie auto. Nausėdienė pabučiavo Nausėdą, o dr. Palevičius savo žmoną. Ilpė į auto traukėm. Tai buvo dešimta valanda ryte.

Vaziavimo pradžia buvo labai puiki. Vaziuodami, mano "pasažieriai", — Nausėda ir Palevičienė dailosi ir abi pusi ir tėjia laukus. Kviečiai ir avizos jau nuimtos nuo laukų. Kornai visur puikūs. Vietomis matosi kai ūkininkai kulia įvairius. Bet man nėra progos dailytis žiopsoti, mat reikia kėravoti autas. Nes užsižiopsojus, o vaziuojant 45 ar 50 mylių, gali ištikti skaudį nelaimę.

Neužilgo pasiekėm Toledo, Ohio. Tuojaus pasiekėm daugiau kūrą į autą ir Ohio valstijos mapą. Mums nurodė, kuriu keliu reikia vaziuoti. Girdi, tai arčiausiai galima nuvykti į Pittsburghą.

Pasileidom ir traukėm. Visu keliu buvo smagu vaziuoti, mat, dienos laikas, taigpi buvo gražus oras. Bet turėjom ir nesmagumo. Freeman, Ohio, turėjome "blow out." Ir tas įvyko pačiam miestukui. Laimė, kad turėjome kitą taerį. Pasitaisę, susitvarkę, traukėme toliaus.

Smagu buvo vaziuoti. Mes rėjome dainininkę su savimi upatę Palevičienės. Traukėm ir dainavom. Net, navatį dainų dainavom. Tai, rodosi, "Misiukė".

Vykome per Canton, Ohio, ir kitus mažesnius miestukus. Švarūs miestukai, bet senoviško stiliaus. Nuo Canton prasiėjo didesni kaimai ir su labai daug kreivų užsikimę.

Apie 7:30 vakare pasiekėm Pittsburghą. Pristėjo susirastis LMD Svetainė. Turiu pasakyti, kad Orr Street mažai kas žino. Net prie tos apielinkės gyvenanti žmonės nežino. Jie žino tik, kur randasi Lithuanian Hall.

Suradę vietą ir pažįstamų, neužilgo vyko į Fort Pitt viešbutį. Ten nuvykę suradome jau kur registravo atvykusius delegatus. Kurie turėjo automobilius, tiems suteikė užkvietimo ženklus nuo miesto majoro ir apsaugos komisieriaus, kuriuos pripildėme prie auto priešakinio lango. Reikia pasakyti, kad tas duoda auto kėravotojui daugiau drąsos. Tas labai yra gerai.

Nedėlios rytas. Viešbučio prieminė daug senų pažįstamų sutikau. Tūlus per daug metų nematęs. Taip gi daug jaunimo. Jaunuolių negalima atskirti nuo amerikony. Bet senesnį gali pažinti, kad ateivys. Štai kas man daug nesmagumo darė: prieina asmuo ir tave vadina vardu. Tu jo neatmeni. Turi klausyti iš kur ir kaip pravardė. Jie mano, kad tu jau išpūdžies. O čia jau taip nėra. Dauguma iš mūs senesnių jau nusėję, praeilę, nėsame toki gyvūs. Mat, su gamta juokų nekrėsi. Sulaukė 50 metų ar arti to, tu jau neturi jų jėgų, kaip turėjai, kuris padėjo daug energijos būdamas 25-30 metų.

Sueinu būrį Detroito bolininkų. Jie man sako, jog atvykę lošti bolę su kitų miestų jaunuolių tymais. Sakau, labai gerai, tas labai gerai. Jie sako, kad trūksta pinigų dėl sanvičių. Sakau, gerai, jei jūs išlošite, duosiu penkinę. Laikykitės!

Tuojaus po pietų vyksta į parką tēmyti sportininkus lošiant Olimpijadą. Ten visokios rūšies sportininkų būta. Bet man buvo įdomiausia ir svarbiausia detroitiečių pasirodymas: lošime bolės. Nežinau, kodėl, bet pajutau patriotizmą prie savųjų. Nors nesuprantu bolės žaislo, bet ėjau prie lošimo vietos. Detroitiečių tymas buvo suleista persiimti su Kenosha tymu. O antrame šone parko Clevelando su Shenado-rijo. Bet man tie nerūpėjo. Tėmijau detroitiečius. Pirmiausiai mūsiškiai gavo du ranus—"two runs."

Visi smagūs, vikrūs vaikai. Jie pilni energijos. Jie pradėjo gerai. Jie jau du ranus turi. Bet — nelaimė jų. Kenoshos Royals susižabzdėjo ir pastato daugiau savų sargų. Kenoshaiečiai pavijo detroitiečius. Detroitiečių ūpas pradėjo mavyti. Na, ir i kiek laiko jau jie pradėjo vieni kitiems išmėtinėti. Pas juos tas visas vikrumas pradėjo nupulti. I kiek laiko praejus jau jiems nebuvo galima atsilaukiyti. Rodosi, iš šalies žiūrint, jiems reikšia tik daugiau susitarimo, pasiryžimo, o labiausia savim pasitikėjimo, kad pasivyti kenoshaiečius. Bet to nebuvo. Jie pralošė.

Nors šiuo tarpu pralošė, bet jie bandys nepasiduoti kitą kartą. Ir aš tikiu, kad taip bus. Labai smagu darosi žiūrint i jaunuolius, kada jie suvaziavę LDS Olimpijadą dalyvauja. Tai pirmu kartu matau progresyvių lietuvių jaunimą, ir dar taip skaitlingai. Tai vis bendras darbas visų narių, o labiausiai jaunuolių, kurie yra pasišventę kultūrinti jauną lietuvių gentkartę. Pradžia labai gera. Darbas duoda gerus vaisius. Jaunuoliai tęskite darbą pirmyn, o mes senesni turime pagelbėti jums.

Tą patį vakarą įvyko koncertas LMD svetainė. Suvaziavę jaunuoliai išpildė koncerto programą. Labai buvo puikus koncertas. Kompozitorė Šalinai. Tė turėjo keturis vaikus ir keturias ar penkias merginas, programos. Labai puikiai išlaivinti! Jiem visa garbė teko. Man net delnus skaudėjo nuo plojimo.

Reikia nepamiršti, priminti ir mažą nesmagumėlį. Tai vienas jaunas vaikas buvo neramus prie durų. Vienas vaikas gadinio visiems klausytojams rūmumą ir ūpą. Jis buvo prisigėręs. Jam vieta turėjo būti namie, o ne tarpe žmonių koncerte. Jei tas būtų įvykę Chicagoj, Detroito ar Clevelande, jį būtų nuvedę namon. Bet Pittsburghiečiai to nepadarė. Sako, kad jis esąs vietos draugijos sekretorius. Jei taip, tai tos draugijos nariams gėda, kad laiko draugijos viršininku. Viršininkai draugijų turi būti mandagūs asmenys, kad ir gėrė būtų.

Panedėlio rytas. Fort Pitt viešbuty jau pilna delegatų. Artinasi atidarymas seimo. Beveik pusė jaunuoliai. Mes jų neturėjome keletas metų tam atgal. Dabar jie pas mus. Jiems rūpi LDS. Labai puiku! Senesnių tarpe matytis daug pažįstamų. Daugelis jų yra buvę SLA Chicago seime, kur buvo išmesti su policijos pagalba. Taipgi matytis nenuilstanti ir gabūs veikėjai nuo pat suorganizavimo LDS. Visų gerbiamas ir mylimas Rojus Mizarai neturi jų jėgų, kaip turėjai, kuris padėjo daug energijos būdamas 25-30 metų.

Sueinu būrį Detroito bolininkų. Jie man sako, jog atvykę lošti bolę su kitų miestų jaunuolių tymais. Sakau, labai gerai, tas labai gerai. Jie sako, kad trūksta pinigų dėl sanvičių. Sakau, gerai, jei jūs išlošite, duosiu penkinę. Laikykitės!

Tuojaus po pietų vyksta į parką tēmyti sportininkus lošiant Olimpijadą. Ten visokios rūšies sportininkų būta. Bet man buvo įdomiausia ir svarbiausia detroitiečių pasirodymas: lošime bolės. Nežinau, kodėl, bet pajutau patriotizmą prie savųjų. Nors nesuprantu bolės žaislo, bet ėjau prie lošimo vietos. Detroitiečių tymas buvo suleista persiimti su Kenosha tymu. O antrame šone parko Clevelando su Shenado-rijo. Bet man tie nerūpėjo. Tėmijau detroitiečius. Pirmiausiai mūsiškiai gavo du ranus—"two runs."

Visi smagūs, vikrūs vaikai. Jie pilni energijos. Jie pradėjo gerai. Jie jau du ranus turi. Bet — nelaimė jų. Kenoshos Royals susižabzdėjo ir pastato daugiau savų sargų. Kenoshaiečiai pavijo detroitiečius. Detroitiečių ūpas pradėjo mavyti. Na, ir i kiek laiko jau jie pradėjo vieni kitiems išmėtinėti. Pas juos tas visas vikrumas pradėjo nupulti. I kiek laiko praejus jau jiems nebuvo galima atsilaukiyti. Rodosi, iš šalies žiūrint, jiems reikšia tik daugiau susitarimo, pasiryžimo, o labiausia savim pasitikėjimo, kad pasivyti kenoshaiečius. Bet to nebuvo. Jie pralošė.

Nors šiuo tarpu pralošė, bet jie bandys nepasiduoti kitą kartą. Ir aš tikiu, kad taip bus. Labai smagu darosi žiūrint i jaunuolius, kada jie suvaziavę LDS Olimpijadą dalyvauja. Tai pirmu kartu matau progresyvių lietuvių jaunimą, ir dar taip skaitlingai. Tai vis bendras darbas visų narių, o labiausiai jaunuolių, kurie yra pasišventę kultūrinti jauną lietuvių gentkartę. Pradžia labai gera. Darbas duoda gerus vaisius. Jaunuoliai tęskite darbą pirmyn, o mes senesni turime pagelbėti jums.

Tą patį vakarą įvyko koncertas LMD svetainė. Suvaziavę jaunuoliai išpildė koncerto programą. Labai buvo puikus koncertas. Kompozitorė Šalinai. Tė turėjo keturis vaikus ir keturias ar penkias merginas, programos. Labai puikiai išlaivinti! Jiem visa garbė teko. Man net delnus skaudėjo nuo plojimo.

Reikia pasidžiaugti tokiu delegatų ramumu ir supratimu. Jie visi kalba i tašką. Jie reikalauja organizacijos svarsto. Vieni kitių be reikalo neužkabina. Sakau, smagu ir tvarką vesti, turint suprantamą būrį delegatų ir delegacijų.

Buvo iškart prašyta jaunuolių, kad ir jie kalbėtų iškeltais klausimais, nežiūrint kuria kalba jie kalbėtų: amerikoniška ar lietuviška. Jie dalyvavo balsavimuose, bet kalbėti visai mažai kalbėjo. Mat, senių sesijos. Kas kita, kada jaunuolių sesijos įvyko. Ten jie kalba, diskutuoja, pakeltus klausimus. O kaip priėjo dainavimo laikas, kad dainuotų, tai dainuotų! Smagu ir linksma pasiklausyti! Bravo, jaunuoliai LDS nariai! Šitokių tempų eidami, veikdami, jūs ir mes džiaugsimės vaisiais savų darbų.

Labai buvo įdomus įvykis pirmadienio vakare. Šito įvyktu, turbūt, neužmiršiu per daug metų. Nuo LMD svetainės turėjome automobilių parodą. Jų buvo apie 70. Policmonas tvarkė tą parodą. Vaziavome tomis gatvėmis ir tose dalyse miesto, kur daugiausiai lietuviams apgyventi.

Buvo puiki paroda! Visi linksmi. Juokauja, dainuoja. Stovinčius gatvės sveikina, šaukdami: "Hello Pittsburgh!" Taipgi patys atsakydami. "We are from Chicago," arba Detroit, Cleveland, Boston ar dar iš kitur.

Bet ta mūsų paroda užėmė daug laiko. Pradėjo tenti. Jau ir mieste šviesa pasirodė. Gatvės užšviestos elektros lempomis. Jau mes išvaziuojam miestą rubėję. Traukėm kur nors į naują miesto parką. To parko vardą žinojau. Bet vėliaus išgaravo ir žinojimas. Dabar neatmenu. Jie būtų patikę parke, kaip parodoj, tai būčiau užsirašęs jo vardą. Bet nepatiko, ir dar kaip! Tą gali žinoti tik tie, kurie važinėjo po to parko takus. Ir tik "one way".

Jaunuoliams toki įvykiai yra puikus dalykas. Bet suaugusiems, kurie visko matė, tai šur, buvo jau per daug! Nors dauguma, rodosi, buvo nepatenkinti tokiu pasivažinėjimu po parką, bet, kad viskas ejo puikiai seime, tai, ypatingai aš, jau atsisleidaui, o gal ir kiti delegatai atleis komisijai.

Pittsburghiečiai turi puikią svetainę. Tai puiku! Dabar jiems reikės pasirodyti su jaunimo organizavimu. Dirvą turi gera. Jiems tik reikia dirbt. Veikėjų irgi, rodosi, yra pakankamai. Tik reikia savim pasitikėti, pasirįžti. Mačiau senus veikėjus ir pažįstamus — J. Baltrušaitį, dr. Baltrušaitienę. Su dr. Baltrušaitiene teko būti K. Partijos

organizavimo suvažiavime 1919 m. Chicagoj.

Aplankiau drg. J. Miliausko namus. Jis dirba per daug metų darbininkiskose organizacijose. Jo gyvenimo draugė per per daug metų serga. Gaila, kad gamta taip skaudžiai nubaudė geros šeimynos likimą. Jei jo draugė būtų sveika, tai drg. Miliauskas daug daugiau galėtų veikti. Tokių žmonių būtinai reikalinga progresyviame judėjime.

Ketvirtadienį pasirodė ir dr. Kaškaučius. O kaip jį visi myli! Temijant delegatus, kada daktaras pasirodė, matai jų veiduose linksmumą, šypsa. Tai vis daktaro darbų vaisiai darbininkiskam judėjime! Brangus žmogus, tas mūs draugas daktaras!

Seimui pasibaigus su dainomis ir maršu, ko kituose seimuose nėra buvę, vakare įvyko bankietas.

Čionai jau visokios publikos buvo. Pradedant nuo kairiausios pusės elementų ir baigiant dešiniausiais. Net p. Pivarūnas buvo. O jis rėmė ir, turbūt, dabar remia Smetonos nedemokratišką valdžią.

Bankietas buvo dainų ir kalbų. Puikiai sudainavo keletą dainelių Kairiūtė iš Brooklyn. Puiki mergina, puikiai ji dainavo!

Telegrama

Connecticut Valstijos Visu Kolonijų Draugėm ir Draugam

Primuo jums, kad mūsų svarbiausias piknikas jau čia pat: jis atsisbus rugsėjo 11 d., Lietuvių Sąjūdžio Darže, 24 Sta., Glastonbury, Conn. Pelnas eis naudai darbininkiskos spaudos.

Ar jau visi turite pripildę pavienes mašinas ir busus vaziotojais piknikan? Jei dar ne, tai pasistengkit, nes laikas liko visai mažai.

O kaip draugės, ar rūpinatės šeiminių stalų?

Man teko būti hartfordiekių draugijų susirinkime, tai labai nuostirdžiai darbuojasi, turi jau nemažai prisidėjusių pagaminti įvairių valgių.

Taipgi girdėjau iš jų raportą, kad yra nemažai pasidėjusių ir iš aplinkinių kolonijų draugijų, prisidėjusių prie šeiminių stalo. Kurios dar nesate prisidėję, prašau prisidėti. Savo prisidėjimu atliksite naudingą darbą.

Kurios manote tą atlikti, praneškit šeiminių stalo pirmininkei draugei V. Kazluvienei. Jos telefono numeris yra 91154W.

O iš kitų kolonijų galėsite atvežti vaziuodamos piknikan ir priduoti tiesiog šeiminių staliui.

Visų aukautojų vardai bus paskelbti "Laisvėje".

Tikiuosi, kad mano prašymai išpildysite.

Iki pasimatymo piknike.

J. A. P.

PATERSON, N. J.

Netiesioginiais keliais pasiekė "Laisvę" žinutė iš Patersono, jog drg. Rokas Aučiū randaš ligoninėje. Sakoma, jog jam bedirbant dirbtuvėje tapo sutrinti rankos pirštai. Daryta operacija.

Linkėtina dr-gui Rokui greit pasveikti.

Petras.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Jonui Kibartui, Detroit, Mich.—Kadangi to naujo klubo "Lithuanian Democratic Association" tikslai kol kas mums neaiškūs, tai negalime dienraštini dėti raštų, jį reklamuojančių. Lauksime platesnių informacijų.

navo!

Kalbų irgi gerų buvo. LDS prezidentas Rojus Mizarai kalbėjo. Labai puikiai nukalbėjo. Jis palietė visų lietuviškų susivienijimų bendrą ir būtiną pareigą rūpintis tūlais klausimais veikimu.

Vėliaus kalbėjo SLA vice-prezidentas Mažukna. Jis irgi, kaipp asmuo, sutinka, kad būtų bendrai veikiami tūlais klausimais, ypatingai įsteigime seneliams prieglaudos.

Vienybėje ir sutikime viskas galima.

Po visų ceremonijų skirstėmės. Susijuskoję savus, vyko me namon.

Bet turiu pasakyti štai ką: Viena draugė nusivėžė į Bellevue pernaktvoti. Tai jau buvo pakeliui i namus. Ten turėjau ramiausių naktį poilsui. Labai esu dėkingas tiems žmonėms, kurie priėmė mus. Ir tai draugei, kuri mus Detroito delegatus nusivėžė.

Namom vykstant viskas sekėsi kuo geriausiai.

Privaziūojant Salem, Ohio, miesto rubežių, matėsi užrašas: "Buy American, Boycott Japan's Goods."

Tai labai reikšminga žymė. Visiems LDS viršininkams, delegatams, veikėjams geriausias kloties.

KAIP TŪLŲ ŽMONIŲ PROTAS VEIKIA

(Tąsa iš 3-čio pusl.)

tai protauja, yra didžiausi fanatikai tikėjime; jie yra didžiausi priešai bet kokios žymesnės permainos pirmyn visuomenėje. Tam savo pasakymui prof. Thurston vartoja faktus iš praeities įvykių.

Debatų dėl Geležinkelio

1828 m. Lancashire, Ohio, piliečiai parašė laišką mokyklos direktoriams, kad jiems leistų vieną kambarį laikyti debatus apie pravedimą naujo geležinkelio. Direktoriai sutiko, bet savo laiske pažymėjo sekanciai:

"Mes sutinkame duoti jums kambarį; jūs galite debatuoti, kas jums patinka, bet apie geležinkelį ir telegrafą tai nei nemanysite. Nes jeigu traukinys garais eitų ir daugiau kaip 15 mylių per valandą, tai jūs susilaikytumėte Sutveto bausmės."

Siuvamoji Mašina

Kuomet Howe išrado pirmą siuvamąją mašiną ir pradėjo ją rodyti žmonėms Bostone, tai susirinko siaurapročių būrys ir sudaužė mašiną i smulkius gabaliukus.

Javų Pjovimo Mašina

Po to kai McCormick išrado mašiną javams pjauti, tai dešimt metų praėjo, iki jis pardavė šimtą tų mašinų.

Naminė Maudynė

Atsiradus pirmai naminėi maudynei-vonei, Virginijos valstija aptaksavo po \$30 kiekvieną, kuris tik ją vartos; o Bostone buvo išleistas įstatymas, kad jeigu kas nori naudot vonę, tai turi gaut receptą nuo gydytojo.

Lietsargiai

Anglijoj savo laiku buvo laikomi eretikais tie, kurie vartojo lietsargius. Jaunutis.

Kiekvienas miestas ir miestelis turi ką nors surengti "Laisvės" naudai.

Sovietų žemdirbystės Institutas išvystė tokius vaismedžius ir pasėlius, kuriais užvedė didelius ūkius palei Žieminę Jūrą; ir tie ūkiai duoda ten gerus derlius. —Jn.

1,000 KILOMETRŲ KELIONĖ PER LIETUVĄ

(Tąsa iš 3-čio pusl.)

Dabar visi reikalauja pakubomis atsisteisti; antraip, grąso varžytynėmis. Ypačiai esą sunku susikalbėti su smulkaus kredito bankeliais. Jų dalis yra likvidavęsi, o dabar tų bankelių nuostolius turi pakelti jų buvę nariai ligi penkeriospos patikėto kredito sumos. Čia, anot patarėlių, turi kentėti kaltas ir nekaltas. Tie bankeliai labiausiai ir trukdo ūkininkams išsiriti iš skolų ir nusimesti krizio skrandą. Toki ūkininkai, turėję reikalų su smulkaus kredito bankeliais, dabar negali nei naujų trobesių statyti, nei pakankamai gyvulių įsiveisti, nei bendrai ūkį gerinti. Jie nelaiką save tikrais ūkio šeiminkais, nes gražią dieną juos gali kas nors išvaržyti. Tam tikslui reikia kokio nors įstatymo, kad šias skolas ūkininkams išdėstytų be nušimčių ilgiems metams išimokėti. Kitaip ūkio pažanga neįmanoma, o daugeliui dar grėsia ir jų likvidavimas.

Smulkėja ūkiai

Pastaraisiais metais Suvalkijoje pastebimas ūkių dalijimasis, smulkinimas. Mat, čia yra senas paprotys, ūkį palikti vienam šeimos nariui, kuris kitiems turi išmokėti dalis. Tos dalys geraisiais metais išaugo i pasakiškas sumas. Užėjus križiui, užrašytos dalys nestengta atmokėti. Reikėjo dalis mokėti natūra, t. y. atrėžti atitinkamą kampą lauko. Taigi iš vieno ūkio pasidarė du, dažnai ir daugiau. Tokiu būdu daug senų ir gražių ūkių susmulkinta. Senasis ūkis paralyžuotas, o naujasis taip pat nejstengia tinkamai įsikurti, nes neturi pinigų nei tinkamiems triobesioms pasistatyti, nei gyvuliams bei ūkio padargams įsigyti.

Toks "naujakurys" atrodė, anot suvalkiečių, kaip

pūstelninkas vidury laukų. Mat, čia visų ūkininkų sodybos paskendusios medžiūose bei soduose, o šie pastarieji su savo skurdžiais pastatais stūkso pliki laukuose.

Lietuvos Ūkininkas.

ONE DAY OUTINGS

SVARBU. Eastern Standard Time Rodonas. Pridėkit Vieną Valandą Del Daylight Saving Time.

MAINŲ SRITYS \$300

SUBATOJ VAK. RUGS. 10. City, \$3.00; Gilberton, \$3.05; Mahanoy Pines, \$2.10; Glardville, \$3.15; Ashland, \$3.20; Gordon, \$3.25; Mt. Carmel, \$3.45; Shamokin, \$3.55; Leida 18 New York nuo Liberty St.: 11:35 P. M.

KITOS EKSKURSIJOS RUGS. 11. PHILADELPHIA, PA. READING, PA. HARRISBURG, PA. ATLANTIC HIGHLANDS, N. J. SEA BRIGHT, N. J. UNION BEACH, N. J. KEANSBURG, N. J. LAKEWOOD, N. J. ASBURY PARK, N. J. LONG BRANCH, N. J. FREEHOLD, N. J. BAYVEGAT, N. J.

Del tolimesnių informacijų ir del nusistatyto traukinių liko sukačiau, tarkite su bilietų agentais ar telefonuokit Barclay 7-9670

JERSEY CENTRAL RAILROAD

F. J. Bagočius

ADVOKATAS
Veda visokias provas
253 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2613

Dr. Herman Mendlowitz

33 Metal Praktikos
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS

Nuo 1-3 dienų ir nuo 7-8 vak.
NEDELIONIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto

FLATBUSH, OFISAS
2220 Avenue J
Kampas E. 23rd Street

Tel. Virginia 7-4499

Barry P. Shalins

(Šalinskas)

LIETUVIŠ GRABORIUS

Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.
Turim puikiai įtaisytą Koplyčią ir salę dėl pošermenių pietų.
Teikiame nemokamai vėliausios mados automobilius.

84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway
Woodhaven, L. I., N. Y.

LIETUVIŲ BRAVORO ALUS

Jonas Skritulskis

Prezidentas

Antanas Penkevičius

Sales Manager

ORŪI ATŠYLANT GERKITE CREMO ALE

Lietaviai, visur reikalaukite lietuvių bravoro alaus, padaryto iš grynų miežių salyklos, stipraus ir priimnaus gerti. Jis yra gaminamas vėliausio mokslo būdais, ilgų metų patyrimais ir gilia praktika lietuviu Brew-Masterio Oskaro Brockerto

Duokite Man Cremo Ale!

Taip šaukia žmonės orui atšylant. Nes ėlius-ale yra stipresnis už paprastą alų, vadinamą Lager. O ypac Cremo Ale tinka gerti šiltame klimate, nes jis yra grynų miežių salyklos, Europiškų apynių. Stiprus ir skanus.

Cremo Ale Galima Gauti Bonkose

Turėkite savo namuose Cremo Ale. Jo galite gauti bonkose. Cremo Ale yra turtingas vitaminais ir savaimi maistingas. Apart to, jis pagerina apetitą ir palengvina viduriam virškinimą.

Reikalaudami Cremo Ale rašykite sales manageriui Antanui Penkevičiui bravoro antraštu:

The Cremo Brewing Co., Inc.

Belden Street

New Britain, Conn.

In Futuria...

(What is youth? Youth is life, visions and dreams. It is not a period between certain years but a condition of life itself that demands and needs certain things, that faces existence with a different attitude and that is the field upon which future flowers must blossom.)

The earth, then, belongs to the living and those who will govern it. If we are to see a better world built out of this one we can look forward only to youth as the ones who will do it. For these reasons the problems, tragedies and ambitions of young people must be understood.)

by Walter Kubilius
Part I

WE HAVE HEARD quite frequently the phrase, "youth problem," but whenever the time came for a closer understanding of what this youth problem meant we have always found a paucity of material.

Every decade has had this problem of the younger generation, and as usual, each generation gave it up with the caustic comment that "things weren't like that when we were young."

Briefly, it can be stated that the "youth problem" covers many fields and applies to a series of complexities, economic, moral and social, in which young people face society and strive to associate themselves with the world about them. The transition between childhood and adulthood is not easy and individual as well as general problems arise.

Present Day "Problems"

Changing periods of society bring with them different problems. In the 1920's we saw the strange spectacle of "youth going to the dogs." We can sarcastically add that the same thing was once said by an Egyptian prince, dead these past five thousand years. With time the problems wax and wane. They become part of the picture of the period.

While the particular problems of each era change, they remain the same in that they arise out of the difficulties youth face in becoming part of the stable adult world.

Today those difficulties have sharpened. The teeth of time are more biting and the problems are such intangible things that young men and women cannot lay their hands upon—joblessness, threat of war, lack of proper educational and social facilities, little hope for the future, insecurity, futility.

Heritage...

In other parts of this series we shall attempt to analyze each set of problems and try to see in what way society is to blame, if these problems are part and parcel of our economic system, and in what way they can be corrected.

Since the beginnings of human society men have noticed that the first law of life was progress. Evolution destroyed previous species because they were no longer fit to survive. In recorded history we see that one form of society replaced another because environmental conditions changed. As new inventions are made and new ideas sprung forth the conditions in which men live change and so do their methods of government and society.

The conditions in which men live affect the way they act. Starvation and tyranny bring on revolutions. Luxury and satiation bring on decadence. The type of society we live in today affects our own views of the morrow. The young generation of today will be the adults of the next decade. What sort of world does this young generation live in? What will they do with it?

The Present

Unfortunately we do not find peaches and cream on the avenues of this planet. The capitals of the world are perched on sword's points. The League of Nations is already

The Modern Dictionary

Independent Union . . . A union that is not affiliated to a centralized federation of unions such as the A. F. of L. or the C. I. O. Some of the Railway Brotherhoods are independent.

Individual Bargaining . . . The procedure of the individual employee in discussing with his superior his wishes as to an increase in wages, or his objections to a decrease, or other matters relative to his economic welfare. Such conferences are not only becoming increasingly unsuccessful but literally impossible with the growth of mass-production industries, run by large-scale corporations, where personal relationships between management and employees are non-existent. Anti-union employers call the man who bargains individually, instead of through his union or collectively, a free man. But it usually develops that he is free only to look for another job, if the management does not grant his wishes.

outfitted with gas masks and bomb-proof shelters. Races are sent into exile. Civilians bombed. Culture and art, as well as free speech and religion, are suppressed. Capital and labor are in conflict everywhere. People are jobless and hungry.

It is a sorry state of affairs that youth have inherited. They will tell you that this is a stupid world. Once they have the reins of power, they say, things will be different. The present rulers of society have committed unforgivable blunders and young people will be called upon to pay the penalty in the way of government oppression, lower standards of living and a single bullet to end life on some battlefield.

Imminent Threat.

Nor can we say that these problems are far-off. The only fool today is the one who believes that Madrid and Canton and Peking are only the fears of Europe and Asia. There is no idle speculation in the voices of men who say that within the next five years the international conflict will break out. There is no "precautionary measure" in the creation of tremendous navies and armies. We have the men who control Science to thank for super-dreadnaughts, bombing planes, gas and bacterial warfare.

The forces of society have reached a critical stage. Thoroughly corrupt in its methods and tactics our present economic system has reached a turning point. It took many years for the Roman Empire to disintegrate. Traces of feudalism still remain. The changes of human society have been slow but sure, for the gods grind exceedingly fine.

A stage has been reached for another change in political society. But the corrupted mass of the present society refuses to give way to the next. It tries to expand. It sharpens its claws at home and abroad. It raises the standard of "Now or Never" as it prepares for a final showdown.

Refusing to surrender to progress, Fascism is born out of the capitalist womb. Within the next few years it will either burst within or burst without. The choice for it is revolution at home or war everywhere. Fascism has chosen the latter course in Manchuria, Ethiopia, Austria, Spain and China. The stage is being rapidly set for another international explosion.

Standing on the edge of this vortex the young people hold the deciding balance of power.

Progress or atavism—which will be the choice and why?
(to be continued)

Affair in Honor of Joe Sacal Sat. Eve

This Saturday evening we will have a small opportunity to show our appreciation for the heroic efforts made by Lith-American youth in the struggle against fascism in Spain. An informal evening will be held in honor of Joseph Sakalauskas, a recently returned wounded veteran.

Joe Sacal is staying in New York in order to receive treatment for his arm, wounded in action. He will remain in New York until the treatments are ended and then return to Worcester, his home town.

The affair will begin at 8 p. m. and will be held in Laisve Hall, September 10.

Over \$1,000,000 Collected for Loyalists

Over one million dollars in cash and kind has been collected for relief for Republican Spain by the Medical Bureau & North American Committee To Aid Spanish Democracy since its establishment in October 1936. Reverend Herman F. Reissig, Executive Secretary, announced recently.

During the same period hundreds of tons of food, clothing and medical supplies have been shipped to Spain, 175 ambulances and motor vehicles sent, 8 hospitals maintained with a personnel of 125 American doctors and nurses and 10 homes housing over 600 children.

Of the \$1,009,647.51, over two-thirds, or \$678,837.51 has been in cash and \$330,810 in kind. Of this total 81.8% went directly to Spain. "These figures," Reverend Reissig explained, "do not fully reveal the low cost at which the organization has been maintained. Actually, with 3.1% in cash on hand and 7% in assets, organization cost has been 8.1% for administration, 2.7% for organizational work and 3.6% for publicity—or a total of 14.4 cents out of every dollar received."

The major activity of the Medical Bureau & North American Committee To Aid Spanish Democracy at the present time, together with other progressive organizations, is to send an American Relief Ship to Spain with 5,000 tons of food, clothing and medical supplies.

TWICE A WEEK

SPORTS-HUMOR-NEWS
OF CLUB ACTIVITIES
EDUCATION-STORIES

He Got a Job! My, What a Shock!

BOSTON. — After a year of fruitless searching for work, nineteen-year-old Richard Hayes of Cambridge, Mass., fainted from shock when he finally did land a job.

Unemployed for more than a year, Hayes walked into a downtown Boston restaurant recently and asked: "Any jobs today?"

When the restaurant manager replied: "Yes, I need another man. You're hired," Hayes' face turned pale, then he collapsed.

At the city Hospital the young man quickly responded to treatment and hurried back to the restaurant and his job.

Although Virginia heads the list for assessed valuation on farm property, the average dwelling is rated at only \$1,000.

LDS National Youth Committee Members Capable and Ready for LDS Work

At the LDS Youth Conference recently held in Pittsburgh the delegates nominated the new National Youth Committee whose duty will be to promote a stronger youth movement within the fraternal organization. The Youth Committee is composed of seven members and four alternates, all of whom will hold office until the next LDS Conference to be held in 1940 in New York.

The National Youth Committee has a responsible position in the Lithuanian youth movement as a whole. In order to acquaint the readers with the members of this committee the following brief descriptions of each member are given:

Ann Wagnis: A cheerful little blond. Came from Maine in 1935 to New York and has been active among Lithuanian youth before and since. Knows the ins and outs of organizational work and is capable of the task she has.

John Orman: The old stalwart of the N. Y. C. Originally from Pittsburgh, but has the national outlook being Secretary of the LDS Nat'l Youth Committee. Editor of "Laisve Youth News" and on the Editorial Board of the "Voice."

Charles Kwarren: Dark and stockily built. Formerly head of the Brooklyn Council. Expects to reorganize it and again publish the "Brooklyn Echo." Has a great deal of organizational experience. A student of psychology, human nature and philosophy.

Ann Stellman: President of the Newark "Lodestars." Acted in many operettas and did excellent work in her LDS branch. A well-built blond with personality and charm.

Stanley Kengle: One of Elizabeth's bright lads. Better known for his work in reorganizing the Vanguard and setting the branch on its activity-feet. Very capable has done much good work but prefers to remain in the background.

Walter Kubilius: Editor of "Laisve Youth Section." Merit Recorder of the BuilDerS. On the LMS Central Board. Amateur dramatist and writer. A tall, lean and light young man.

Adolph Nedvart: Treasurer of the Richmond Hill Ramblers. A steady plodder and an asset to the Youth Committee.

ALTERNATES

Mary Brown: Recording Secretary of the BuilDerS and of the Aido Chorus. Can always be found wherever Lithuanian youth are active. Blondish, young, and continually smiling.

Mary Sincus: Not usually heard

Motion Pictures of LDS Olympiad Ready

LDS members throughout the country will get a chance to see the complete motion picture record of the 4th LDS Convention, the Olympiad and the National Softball Tournament.

The movies will soon be toured through the country and branches may secure a showing by paying \$2.00 for the use of the film.

The film is a graphic record of what occurred in Pittsburgh during the Convention and Olympic meets. Every branch in the country should get this film for it is of immense interest to all LDS youth members.

The lower classes of people in China have food "on the brain." That subject occupies four-fifths of the conversation of the common Chinese.

LAISVE YOUTH SECTION

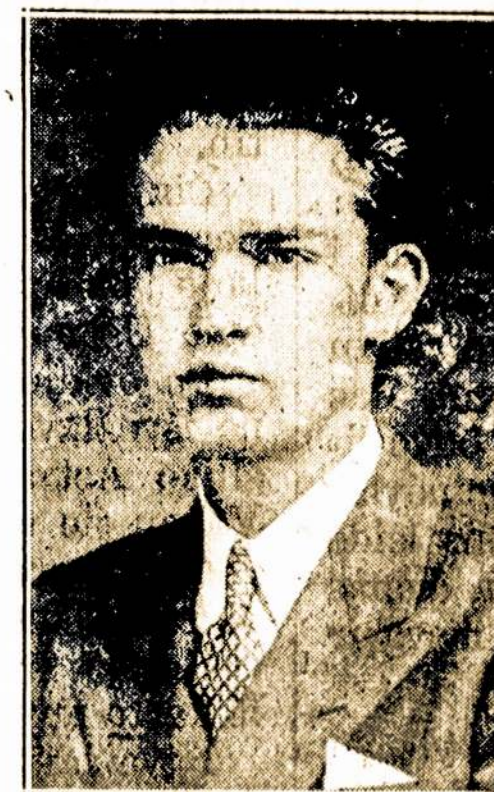
MEMBERS OF NEW L. D. S. NATIONAL YOUTH COMMITTEE

John Orman

Ann Stellman

Walter Kubilius

NEWS ITEMS

ON AND ON

NEW YORK.—Because there is an average addition to the total labor force of about 621,000 persons annually, the unemployment problem would not be solved even if present employment levels were as high as in 1929, a recent study by the Nat'l Industrial Conference Board, employers' agency, indicates.

GROUP THEATRE

The Group Theatre has acquired two new plays for production this season. One is "Rocket to the Moon," described as a love story, by Clifford Odets; the other is "Gentle People" by Irwin Shaw, a comedy whose locale is Coney Island, and it is planned to have Franchot Tone play a vital role.

Six airplanes of World War and pre-World War vintage were displayed by Paramount studio recently at Union Air Terminal, Burbank, as a part of a "pageant of air progress" arranged there by Dudley Steele, director of the airport. The planes have been used in Paramount's "Men With Wings."

500,000 Soviet Marchers Honor International Youth Day Observance in Moscow

More than 500,000 young workers, students and school children of Moscow participated in a demonstration Tuesday in the Red Square in celebration of the 24th International Youth Day.

As the day's news brought further evidence of the gathering war clouds in Europe, Moscow's youth marched through the famous Red Square with a firm and confident stride, conscious of the ability of their country to beat back any and all aggressors.

Innumerable placards carried by the workers emphasized the desire of the Soviet youth for peace, their spirit of international solidarity and their ardent love for the heroic youth of Spain and China, defending their independence and freedom.

Tuesday's demonstration was witnessed by George Dimitrov, general secretary of the Communist International, and various other leaders in the Soviet Union. The young workers from Moscow's factories carried placards quoting the words of Stalin, "Youth

ENGLISH PART

PUBLISHED EVERY
TUESDAY AND
FRIDAY

Rotogravure Section In Next "Tiesa"

The September 15th issue of Tiesa, the official organ of the LDS, will feature a large four page rotogravure section. The Convention and Olympiad highlights will be shown as well as pictures of the new LDS Central Board, the National Youth Committee and the ten members who were awarded the Merit Prizes.

Action shots of the Olympiad will be of particular interest. The Softball Tournament will also be shown.

This issue is one that every LDS'er and Lithuanian youth should not miss. It will be the greatest proof of the type of activity carried on successfully by Lithuanian youth.

To this day, in Serbia, a crushed onion massaged on the forehead is considered an excellent cure for headache.

---Detroit Doin's---

I hope that not too many people were disappointed when they went to chorus practice September 4, only to find that there wasn't any. It so happened that the executive body met the Thursday before Sept. 4th and decided that since the week-end was especially designed for outings, the opening should be delayed one more week. And since the decision was made too late in the week to post a bulletin in the paper, the change was not announced.

The rehearsals of the Detroit Aido Chorus, as decided by the executive body, will begin Sept. 11, 10 A. M., at Porter Hall, 4097 Porter, corner of Scotten, upstairs. All regular and prospective chorus members should attend the first rehearsal because it will be sort of an introduction practice where the work of the chorus for the coming season will be discussed and sung. Several important chorus questions will be taken up at a meeting to be held after practice. It will be very interesting to regular members and especially so to the prospects. So don't anyone forget, Sept. 11th at regular time.

The chorus will open the Lithuanian social season on October 23 in a brand new fashion, with more surprises to come as the season progresses.

Whatever you do this Sunday, don't miss the rehearsal! Be on time or you'll miss the best part of the fun!

—So Long.

Rust Brothers Not So Rusty

John and Mack Rust, brother inventors of the mechanical cotton picker, could make millions at the expense of southern workers. But they won't. They have formed the Rust Foundation, incorporated at Nashville, Tenn., to aid those displaced by their machine. Their charter limits the Rusts' income to 10 times that of their lowest-paid employee; everything above that goes to the foundation.

"We have never intended to use our invention for making money, but to better the condition of southern workers," explain the Rusts.

Tons of water were poured into a burning building in Detroit recently but not a drop ran into the street. The building was used to store sponges and practically every drop of water was absorbed by the sponges.

Mata Hari, most famous of World War spies, who was supposed to have intrigued officers by her beauty into revealing deep secrets, was unable to secure work as a model when she first went to Paris. Artists found her unattractive.

The Night Has the Silence of A Gathering Storm

Here in the silence of this room,
Here in this room with the typewriter keys
sounding the silence,
Here a solitary person in the sphere of a single light
and beyond that just the darkness.

Spreading out of this dark,
Spreading far and away,
Spreading and reaching out of the dark,
Spreading to the million silences there in the night,
Spreading to the million shadows restless over the earth
this night.

All is gathered as in a single answer tonight;
All have spoken in a single heart-beat;
All are gathered in a single muffled cry, sighing
there in the night;
All are gathered there in the shadows.

The woman fleeing with her children on Spanish roads;
The soldier lying half-covered with mud on a field
(He had red cheeks this soldier and he loved
wine and he loved to dance at night with
his women).

The girl with one arm, the other mixed in the earth with steel
(I know this girl, you know her too. She wore a
bright red shawl on Sunday and looked bashfully at a
horseman who passed her house each day).

All are gathering there in the heavy silence of this night
and are staring at me.

The old men and women who cannot die in peace again;
These old men and women on Chinese roads who must
be carried away;

(Yesterday they were sitting in the sun near a little
child, watching their sons working in the rice fields).

(Go fast old man, move your dried-up bones quickly, you
must reach the next town before night).

They are all gathering 'now outside of my little light
standing in the shadows.

A woman clasping bedclothes and a large pot and holding a
child by her hand;
(She is not crying, this woman; do not imagine all can
cry. Her eyes are deep and dry. Back beyond a hill
is her home and her husband is lying there).

A soldier who returned to his village and found the fields
and house burned and his family gone like leaves
scattered by a cold wind.

A little girl softly crying beside a dead dog.
(What does she know about death, this little girl?
She only knows that the dog used to run with her
down the hill and grab her dress is his sharp
teeth).

They are all gathering here and they stare from the shadows;
And the shadows beyond the light are heavy as spring clouds,
And the night has the silence of a coming storm.

—S. Roberts.

—The Simple Life—

People of outlying communities often meet the members of our younger set. A great many of them have retained impressions which inevitably lead to the explanation, "Oh, they're too well-mannered; at times even haughty." Readers of the L. Y. S. ordinarily read the flash tales of some correspondents. These slingers overflavor their contributions with tawdry bits of overdone suggestive phrases.

Thus, some readers feel that we Brooklyn boys run loose slugging each other with bricks, drinking taverns dry for the sake of alcoholic stimulation while our girls stagger around with cigarettes dangling from leering lips. To add my few shillings, let me hasten to explain that we Brooklynites are just ordinary clean fun loving youths. Many of us have attained distinctions admired by youth in other parts of the country and yet we remain distinctly common and comradely. Many times, you may notice that some pseudo-celebrities strut around on rather small cause. However, our youth are exceptionally frivolous and just read what some of our people escaped recently:

A married couple went auto riding. The policeman arrested the couple. Charge: "Speeding, a menace to their lives."

A young explorer, armed with a 16 mm. movie camera and telephoto lens, climbs into his friend's auto. They arrive at a nudist colony and proceed to stealthily acquire some scenes on the Q. T.

Results of the old man's work: Twenty feet of an old man's back with pimples and mosquito bites on it. About fifteen feet showing two plump ladies strolling with overalls on. Two bad cases of poison ivy on the epidermises of the two explorers.

One young gentleman wriggles into a tuxedo and sits in the lower box of the French Folies. He leans over the railing to see the orchestra's drummer. Ten seconds later he lands on the edge of the stage while the girls dance "Ze Ballet del Apache." No injuries sustained.

—The Lithuanian Cossack.

Sensitive Hollywood microphones recently mothered an invention which is destined to attract the attention of the world's metropolitan noise commissions.

In order to facilitate production on the outdoor sets at Paramount, the studio has laid 50,000 feet of resilient soundproof asphalt over more than two miles of studio streets surrounding the setting.

The new asphalt is made of a hard rubbery substance which allows the moving of equipment on steel casters without interference to sound department production, according to A. C. Zoulls, head engineer.

Zinaida Ordžonikidze

Vertė A. Ramutis

BOLŠEVIKO KELIAS

15

(Puslapių iš Atsiminimų apie Sergo Ordžonikidzė)

(Tąsa)

Kamo nieko neatsakė. Kieme manęs laukė Sergo. Jis buvo juodame palto, su barzdele, negalimas pažinti. Kartu su juo mes nuėjome į Kamo butą. Kelyje Sergo papasakojo, kaip jis perėjo per Chevsuretiją į Tiflisą.

Kada Sergo ir jo pakeleiviai pasikėlė į Chevsuretijos viršukalnę, prasidėjo didelė pūga. Palydovas pasakė, kad toliau eiti negalima. Nutarė grįžti atgal. Pas Sergo buvo sunki našta. Su juo buvo ligonis karinis darbininkas Avtonomovas. Jį suvyniojo į puspalį ir virvėmis leido žemyn. Avtonomovas mirė. Tris dienas jie išbuvo aule, palaikydami Avtonomovą ir iškeliauto toliau.

Ant Chevsuretijos rubežiaus visada stovėjo chevsuras su ginklu. Kada prie jo priėjo Sergo su savo draugais, juos areštavo ir atvedė pas kunigą. Popas šiurkščiai jį paklausė:

—Tu bolševikas?

Sergo atsakė:

—Taip, aš bolševikas, sovietų valdžios atstovas, ir dėlto jūs turite su manimi kitaip šnekti.

Kunigas nusikeikė. Sergo pikta tarė jam:

—Jūs—dievo tarnas. Kokią teisę jūs turite su mumis taip kalbėti? Jei-gu jūs mus areštavote, tai perduokite mus kaip areštuotus Gruzijos vyriausybei.

Sergo buvo apsilikęs tada čerkeska, iš ginklų jis pasiėmė su savim tik mažutį brauningą. Be to pas Sergo buvo išleninis peiliukas. Visa tai iš jo atėmė ir pasodino klėtin. Dar visai neseniai čia buvo nužudyta penkiolika besitraukiančių raudonarmiečių.

Rytą kunigas netikėtai ėmė kviesti Sergo pas save pietauti.

Sergo atsisakė. Matyti, Sergo palydovas davė kunigui kyšį ir kunigas juos paleido.

Tiflise buvo numatytas tolimesnis kovos su kontrrevoliucine menševistine vyriausybe kelias. Atvažiuojant į Baku pas Mikojaną, Sergo pravedė platų Užkaukazės komunistinių organizacijų pasitarimą.

Baku mes buvom vos keletą dienų ir išvažiuojant laiveliu Kaspijos jūra į Astrachanį. Armėnų krautuvėse iš anksto mums buvo paruošta produktų. Bet vienoje jų buvo padaryta krata, todėl mes pasilikom su labai nedideliu kiekiu sausainių, ryžių ir duonos. Kamo gavo truputį juodųjų ikry, kuriuos paskui davinėjo mums mažutėmis porcijomis, kaip skanėsi.

Saulėtą šviesią dieną mes su vienu draugu, vasariškai apsirengusiu, priėjome prie laivėlio ir ėmėm prašyti jūrininkus mus pavažinėti.

Sergo buvo jau laivelyje. Mes atsisėdome ir išplaukėm jūron, neva pasivažinėti. Laivelis buvo senas, būrinis. Su mumis plaukė penki jūrininkai, kurių du buvo komunistai.

Netrukus pakilo audra, ir mums teko nuleisti inkarą. Mūsų penkių sieksnių laivelis su triumfu smarkiai supėsi. Visi susirgo jūrų liga.

Du kartu mes pervažiavome Kaspijos jūrą, kad nesutiktumė su baltagvardiečių garlaiviais. Laivelis pasirodė netvirtas, stiebas traskėjo, girgždėjo. Vienoje vietoje mes patekom į mirtiną siūbavimą, bet jūrininkai laivelį greitai išgelbėjo.

Pirmąsias dvi dienas beveik nieko nevalgėm. Aš ir Kamo ruošėm valgi: virėm ryžius vandenyje. Geriamąjį vandenį vežėm statinaitė. Jeigu artai nebuvome garlaiviu, mes išėdavom viršun ir dainuodavom dainas.

Veikiausiai, prie Fort-Aleksandrovsko mus išmetė ir krantą. Mes pamatėm žvejus. Mažutę valtelę, kuri buvo pas mus, mūsų jūrininkai privažiavo prie žvejų, nupirko pas juos žuvis ir dežutę ikry.

Išplaukėm mes birželio 13 dieną, mūsų buvo viso tryliką žmonių, ir tryliką dieną mes pasiekėm Astrachanį.

Prie Astrachaniaus mes pamatėm

garlaivį ir labai susirūpinome, bet kažkas pastebėjo ant garlaivio raudoną vėliavą. Mus paėmė į garlaivį, bet vežė kaip areštuotus. Tikslai po to, kai kažkas pažino Sergo, mus pasiuntė viešbutin.

Cia Sergo, pirmą kartą susitikęs su Sergieju Mironovičium Kirovu, papasakojo jam apie padėtį Šiaurės Kaukaze ir apie Užkaukazės reikalus.

Po dviejų dienų mes prekiniam vagonu išvažiuojame Maskvon. Jūrininkai pasilikom Astrachaniuje ryšiams su Baku. Vėliau jie vežiojo literatūrą ir pildė pavienius parėdymus. Jaunasis šturmanas netrukus baltųjų buvo pakartas.

Kelyje Sergo atsiliko nuo mūsų. Jis iš karto nuvažiavo frontan.

Atvažiuojant Maskvon aš užėjau pas Staliną. Kaip tik tuo metu pasigirdo skambutis telefonu. Kalbėjo iš Lenino buto. Prie aparato priėjo Nadežda Sergejevna Alilujeva. Jos paklausė:

—Kur Sergo?

Aš atsakiau per Nadeždą Sergejevna, kad Sergo pasilikom fronte.

Vakarų Fronte

1919 metais liepos mėnesio pradžioje Sergo atvyko Maskvon. Liepos mėnesyje jis darė Sovnarkomui pranešimą apie padėtį Šiaurės Kaukaze. Tame pranešime Sergo smulkiai sustojo prie bolševikų veikimo prie Dono, Kubaniuje, Stavropolyje ir prie Tereko. Jis papasakojo apie didvyrišką tamaničių žygį, apie 11-sios armijos kovą ir žuvimą ir patiekė Denikino liudijimą, kuris Tereko kazokų suvažiavime pareiškė, kad geriausieji jo karininkų pulkai buvo sunaikinti Šiaurės Kaukazo Raudonosios armijos.

Staliną tuo metu buvo Baltarusijoje. Jis buvo Vakarų fronto revoliucinio karinio sovieto narys ir organizavo kovą prieš lenkus.

Liepos viduryje Sergo buvo paskirtas 16 armijos revoliucinio karinio sovieto nariu. Jis išvažiavo Smolenskan, o aš laikinai pasilikau Maskvoje.

23 liepos aš gavau nuo Sergo laišką. Jis rašė:

„Telegramos nedaėina, laišškai taip pat. Be to iki paskutinio laiko aš buvau išvažiuojęs. Dabar įsitaisėm Mogiliove, tiksliau, įtaisė čia. Aš 16 armijos Revsivieto narys.“

Sergo spyrė, kad tuoju išvažiuočiau pas jį gavus jo laišką. Rengtis ilgai neteko, ir netrukus aš buvau jau Mogiliove. Po keletos savaičių mes pervažiavome į Smolenską. Čia Sergo nekartą susitikdavo su Stalinu.

Didelį darbą Sergo vedė Baltarusijoje: jis stiprina politinį moralinį dalių stovį, organizuoja naujas dalis, pats būna visose pavojingose fronto dalyse.

Baltieji lenkai žygiavo ant Baltarusijos sostinės—Minsko. Jėgų pas mus buvo aiškiai nepakankamai, nes didžioji kariuomenės dalis buvo sutelkta prieš Denikiną. Lenkų spaudžiama Raud. armija traukėsi atkakliai kovodama. Baltieji lenkai paėmė Minską, paskui Borisovą. 16 armijos lauko štabas, kuriame dirbo Sergo, buvo už dvidešimties verstų nuo Borisovo—Prijamino stotyje. Sergo nutarė būtinai sugrąžinti Borisovą, išplėsti jį iš priešų — lenkų ponų — letenų.

Žinios apie baltųjų lenkų dalių pasiskirstymą fronte buvo šyškės, supainiotos ir prieštaraujančios. Ir štai tamsią be mėnesienos naktį Sergo kartu su Borisovo revkomo nariais ir keletu raudonarmiečių pėsčiomis nuėjo žvalgauti. Su šautuvu rankose jis ėjo baltųjų lenkų užfronten.

Nėra ko ir sakyti, kiek pavojingas buvo žvalgų kelias. Jie toli nusėlino į priešų užfrontę, priėjo iki Borisovo priemiesčių, padarę tokiu būdu, apie dvidešimt verstų.

Žvalgams pasisekė nustatyti baltųjų lenkų skaičių, jų dalių pasiskirstymą. Po dviejų dienų Sergo vedė Raudonosios armijos dalis ant priešo ir kovoj paėmė Borisovą.

(Bus daugiau)

Clevelando Kronika

Trečia Didžiulė Clevelandiečių Sveika!

Rugsėjo 11 d. dd. Machutų darže bus trečia didžiulė clevelandiečių ir apilinkės lietuvių išklmė-suvažiavimas, tai LDS 44 ir 55 kuopų piknikas. Rugsėjo 28 d. čia pat buvo didžiulis „Vilnės“ piknikas, o pereiną sekmadienį — Lyros Choro piknikas.

LDS patriotai dd. Kalakauskas, Mažanskas ir kiti sako, kad ateinančių nedėdienių bus tiek daug svieto LDS piknike, kaip ir „Vilnės“ kad buvo. Užtikrinu aš nuo savęs, kad suminėti ir nesuminėti draugai gerai žino mūsų miesto ir apilinkės savo brolius, šios jaunoms ir greitai augančios organizacijos pritarėjus. Taigi, nariai ir narės, visi būkime patys šiam šauniame piknike.

Svečiai iš Chicagos

„Vilnės“ piknike turėjome svečių iš didmiesčio Chicagos. Jais buvo jaunuoliai Kent ir Solomskas, ir Pruseika. Pirmasis rodė judžius iš LDS Olimpiados, Seimo ir „Vilnės“ pikniko Chicagoj. Gi pastarieji du pasakė po gerą

prakalbą dienos klausimais. Taipgi kalbėjo vietinis d. S. K. Mazan, LDS pirmas vice-prezidentas.

Drg. Pruseika šiame piknike suėjo daug dienraščio skaitytojų ir neskaitytojų, kurie gražiai išsireiškė apie mūsų dienraščio vedamą politiką, ypatingai Lietuvos gynimo klausimu ir demokratijos atsteigimo reikalu, jau nekalbant apie abelnuos darbo žmonių, smulkių biznierių ir profesionalų — inteligentijos reikalus.

Ant rytojaus d. Pruseika su d. Nemura aplankė ir matėsi su daugeliu biznierių veikėjų ir katalikų sriovės žmonių, kur turėjo pašnekėsio bendrais dienos reikalais kovoje dėl darbu, progreso ir demokratijos. Išvykdamas sakė turįs arti šimtinės „Vilniai“ prenumeratomis ir kitokia parama. „Vilnį“ clevelandiečiai įvertina už jos ištikimumą lietuvių visuomenės naudai.

Drg. Krugerių Sūnus Sveiksta

Liepos 31 d. dd. Krugerių sūnui Albertui laukiant skersgatvį, trafiko šviesai pasikeičiant, kitas automobilistas smogė jo automobiliui ir sunaikiai sužeidė jaunuolį. Iš karto buvo daug baimės, kad Albertui nėra vilties apgalėti žaiz-

dų pavojus. Bet dabar yra smagu pranešti, kad Albertas tapo pergalėtoju ir yra kelyje į pasveikimą. Aš, kaip ir daugelis, o ypatingai LDS nariai linkime d. Albertui greito pasveikimo, gi jo tėvams ir broliui—šviesių valandų.

M—ka.

17-ka Amerikos Bombanešių Išskrido į Hawaii Salas

San Diego, Calif. — Sep-tyniolika Jungtinių Valstijų laivyno bombanešių-orlaivių išskrido 2,570 mylių kelionėn į Honolulu, Hawaii. Tikisi be apsisistojimo nulekt ten per 18 valandų. Šie bombanešiai yra vanden-lektuvai, atseit, gali nusileisti ant vandens ir pakilt nuo jo.

Vengrijos Valdžia Grūmoja 47-niem Žydam Pabėgėliam Laivelyje

Vengrijos fašistinė vyriausybė grasina nukirsti lyną, kuriuom Dunojaus upę priiristas prie kranto laivukas, kur jau kelis mėnesius išgyveno 47 žydai pabėgėliai iš Austrijos. Jokia šalis dar nesutiko jų priimti.

So. Boston, Mass.

RADIO

Šeštadienio, rugsėjo 10, lietuvių radio programa per stotį WORL, nuo 8 iki 8:30 ryte, bus sekanti:

1—Muzika.
2—Kontesto laimėtojų pranešimas.

3—V. Minkienė iš So. Bostono pakalbės apie „Žymias Moteris Senovės Lietuvos Istorijoj.“ (Dalis 1.)

Sekmadienio, rugsėjo 11, programa per stotį WORL, nuo 9:30 iki 10 ryte, bus sekanti:

1—Margaret Partikienės orkestra iš Worcesterio.

2—Seserys Alikoniūtės, dainininkės, iš Worcesterio.

3—Margaret Alikoniūtė ir Antanas Partikus, dainininkai, iš Worcesterio.

4—Marijona Alikoniūtė, armonistė, iš Worcesterio.

Steponas Minkus, Garsintojas.

London. — Anglijos politikai supranta, kad Hitleris laiko tik blofais Anglijos valdžios „persergėjimus“ jam dėl Čechoslovakijos.

Garsinkite savo biznį dienraštyje „Laisvėje“.

Connecticut Valstijos Lietuvių SPAUDOS PIKNIKAS

Rengia Literatūros Draugijos, Lietuvių Meno Sąjungos, ir Liet. Darbininkų Susivienijimo Apskričiai

Ivyks Sekmadienį, 11 Rugsėjo (September)

LIETUVIŲ DARŽE (LIGHT HOUSE GROVE) E. HARTFORD, CONN.

PROGRAMĄ PILDYS:

- 1) Ispanų Jaunuolių Dramatiškas Choras, iš New Britain, Conn., vaidins įdomius vaidžus, su muzika, dainomis, šokiais, iš dabartinių didžiųjų kovų Ispanijoje.
- 2) Choras Daina, iš New Haven, Conn., vadovystėje, J. Latvio.
- 3) Laisvės Choras, iš Hartford, Conn., vadovystėje, V. Visockio.
- 4) Laisvės Choro Stygų Orkestra, iš Hartford, vadov. V. Visockio.
- 5) D. M. Solomskas ir K. Michelsonas, iš New Yorko, pasakys prakalbas.

Laisvės Choras iš Hartfordo, vadovaujamas W. Visockio, dainuos šiame piknike.

Visokiais gėrimais ir valgiais visi pikniko svečiai bus aprūpinti. Galima priminti, kad visos Conn. valstijos rūpestingiausios šeimininkės ruošia šiame piknike šeimanių stalą, kur bus galima pasirinkti gardžiausius paruoštus, įvairiausių valgių.

IŽANGA 25c.

Šokiai tęsis visą popietį, gros geriausia orkestra lietuvių ir amerikoniškus šokius

Prasidės 11 val. dieną ir tęsis iki vėlmai nakties. Kviečiame skaitlingai dalyvauti

Jersey City, N. J.

Nuotikiai

Rugpjūčio 28-tą dieną mirė A. Kačergienė, virš 60 metų. Palaidota 31 rugpjūčio. Palydėjo gražūs būrys. Priklaušė prie Laisvės Draugijos ir SLA.

Valstijos darbo sekretorius John J. Toohey sako, kad New Jersey valstijoje esą 100,000 dirbančių moterų, kurios gauna mažiau negu \$11.30 į savaitę algos. Valstijos valdininkai su gubernatorium Moore pradėjo tyrinėjimą ir sakoma, bus daromi žingsniai, kad jos gautų didesnes algas. Bet reikia priminti, kad didelė dalis dirbančiųjų moterų negauna nei tų \$11.30 į savaitę. Dirba už mažiau.

Rugsėjo 25 d. mūsų mieste įvyks Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Trečiojo Apšvietimo konferencija. Konferencija įvyks Peoples Centre, 158-60 Mercer St. LDS 133 kuopos susirinkime draugai nutarė pasitikti delegatus gražioje nuotakoje su užkandžiais.

Socialistų Partija New Jersey valstijos pranešė Carl Holderman Non-Partisan Lygai, kad jie remia tuos darbininkų kandidatus, kurie, visiems susitarus, bus nominuoti prieš demokratų kandidatą Ely ir republikonų Barbour. Valstijos organizatorius Tyler sako, kad Ely ir Barbour yra kopija majoro Hague, ir nėra jokio skirtumo. Pastaba vietoj.

Spalių 8 d. Bayonnės ir Jersey City Literatūros kuopos bendrai rengia balių dienraščio "Laisvės" naudai.

Balius įvyks Liberty Hall, Broadway ir kamps 15th St., Bayonnėje.

Well, tai bus šių dviejų kolonijų pirmas parengimas spaudos naudai.

Šis parengimas turi būti visapusiškai sėkmingas; kaip vienos kolonijos, taip ir kitos priitariančio dienraščio "Laisvės" žmonės kviečiami prie skaitlingo atsilankymo. Bus gera muzika šokiams, įvairių užkandžių ir gėrimų.

Spalių 8 ir 9 d. įvyks CIO New Jersey valstijos suvažiavimas Jersey City. Nepaisant, kad Hague neapkenčia CIO, tačiau ši unija plečia savo ribas, ir su kiekvienu mėnesiu gauna daugiau pritarėjų vietos darbininkų tarpe. Jau patys faktas kalba už save, kad CIO valstijos suvažiavimas įvyks ta kaip tik toj kolonijoje, kur reakcija turi galvą aukštai iškėlus.

Posėdžiai bus laikomi Kruegers Auditorium, 25 Belmont Ave.

Rugpjūčio 28 d. parvyko iš Lietuvos E. Iškauskienė su dukrele. Jos viešėjo Lietuvoje daugiau poros mėnesių. Iš pasikalbėjimo išsireiškė, kad kaip nuvykusios su ekskursijos grupe į Lietuvą, tai turėjusios gerus laikus. Darbo žmonių gyvenimas sunkus. Lietuvos valdžia nėra pasitenkinusi, ir sakė, kad galimas daiktas, jog dabartinė valdžia negalės ilgai pasilaikyti.

Labor Department Washington nusprendė, kad autobusų kompanija, kurios draiveriai buvo išję į streiką, pralaimėjo. Tie, kurių vietos buvo užpildytos kitais darbininkais, turi būti priimti atgal į darbą su pilnu užmokėčiu. Labor Department primena, kad ir Hague valdomame mieste organizuoti darbininkai turi turėti savo teises.

K. Biuras.

Los Angeles, Calif.

Apie Fosterio-Browderio Prakalbas ir M. Savienės Mirtį

Rugpjūčio 28 d. prisirinko virš 10,000 žmonių į sušauktą Kom. Partijos susirinkimą Olympic Auditorium, kad išgirsti gabiausių Kompartijos kalbėtojų — W. Z. Fosterio, nacionalio Kompartijos pirminko, ir Earl Browderio, nacionalio Kompartijos sekretoriaus. Tai dar jokia kita politinė partija nesutraukė tiek žmonių, kiek atėjo į Komunistų Partijos prakalbas. Tas parodo, kad Amerikos žmonės jau nebe nori klausyti turčiams parsidavėlių kalbėtojų politikierių, o jie klausia, ką sako komunistai. Tai labai geras reiškinys!

Susirinkimą atidarė su Amerikos himnu "Star Spangled Banner" ir užbaigė su "Internacionalu".

Nežiūrint, kad įžanga buvo 25c, 40c ir \$1, dargi šiltas vakaras ir kiti tą dieną parengimai buvo, bet tas nepakenkė prakalbos. Tie tūkstančiai ne vien atėjo pasiklausyti geriausių darbininkų klases ir liaudies vadų kalbėtojų, bet jie dar sumetė Komunistų Partijos rinkimų kampaniją apie \$5,000. Tai daugiau, negu gerai!

Mirė M. Savienė
Rugpjūčio 24 d. draugė M. Savienė, sirgusi per ilgą laiką šanarių liga (artritis) ir negalėdama pakeisti toliaus skausmų, atsiėmė sau gyvybę išgerdama nuodų ir už valandų mirė. Tai liūdnas ir tragiškas nuotikis!

Velionė M. Savienė su savo vyru J. Saviu išgyveno Amerikoje 30 metų (iš to, 15 metų Los Angeles'e). Buvo progresyvi moteris, nes seniausiu prigulėjo prie Progresyvių Moterų Susivienijimo, LSS ir ALDLD. Nebuvo tokio parengimo, kur velionė nebūtų komisiškai, ypač už gospadinę, nes ji buvo ir gera virėja.

Kuomet susirgo, aišku, veikti negalėjo, bet prie Lietuvių Literatūros Draugijos ir vietinio pašalpinio Liet. L. N. Klubu prigulėjo iki mirties. Rugpjūčio 27 tapo jos kūnas sudegintas Inglewoodo krematoriume.

Pas graborių ir ant kapinių drg. M. Pukis pasakė tinkamas prakalbas. Susirinko palydėti nemažas būrys lietuvių. Velionė paliko švogerį Jurgį ir mylimą vyrą Juozą Savį. Lai būna tau, Drauge, rami amžinasis!

Draugas.

Wilkes Barre, Pa.

Da Viena Anthracite Coal Maina Užsadarė

Rugpjūčio 31 d. Buttonwood Collierie mainas uždarė iki 1939 metų. Paskutines tris dienas rugpjūčio mėnesio davė išdirbti, ir tik paskutinę dieną boseliai mainiečiams pranešė, kad sudėtų įrankius į saugias vietas, o paraką ir dinamitą — į boselių požeminius ofisus. Mainieriai nusinešė baksus po 25 svarus dinamito; o vakare — kitas visai nevertojas — turėjo nešti atgal. Tai eidami keikė, kad ne tik reikės užmokėti po 3 dolerius, bet ir nešioti be-reikalingai. Virš 1,000 darbininkų paleido.

Mainas uždarė dėl tos priežasties, kad kompanija neturi rinkety; o antra — tai ta, kad Buttonwood breaker'is jau buvo senas ir nenorėjo jo taisyti. Dabar tą breaker'į nugriauš, prives geležkelį prie shaftų ir anglį pils tiesiai nuo shaftų į geležinkelio karus, o iš ten — į Maxwell breaker'į. Maxwell mainas irgi nedirba jau nuo liepos 13 d., nes

naują, modernišką breaker'į stato.

Vietiniai laikraščiai sako, kad tas breaker'is bus gatavas apie vasario mėnesį, 1939 metų.

Buttonwood breaker'is pagamindavo apie 2,500 tonų į dieną, o naujas Maxwell breaker'is pagamins — išvalys 1,000 tonų per valandą, tai per dvi pakaitas galės pervaryti apie 15,000 tonų per dieną.

10 metų tam atgal Glen Alden Coal Co. dirbo apie 25 mainos (collieries), o dabar pasiliko dirbti (ir tai nepilną laiką) tik 8 mainos. Kurios mainos buvo daugiau išdirbtos, senos, tas visai uždarė. Kitas suvienys į moderniškų breaker'ius, tai pigiau anglį pagamins ir taksas sumažins. Kompanijos dirba ne todėl, kad žmonėms darbo duoti, bet kad pelną daryti. Nėra pelno — mainas uždaro, o jūs mainieriai pasikarkit arba badu dvėskit.

Anglinių mainų industrija — tai tikras ligonis, ir nepagydomas ligonis; industrija, serganti savo amžiaus pabaigos liga — senatvė. Jeigu naujų vaistų-preparatų į savo kūną negaus įšmirkti, tai taip ir merdės pusiau gyva, pusiau mirus.

„Bet apie tai gal teks kita syk pakalbėti, nes darbo nėra, tai bus daug laiko. Kaip ir dirbo, tai nebuvo kuom džiaugtis, nes rugpjūčio mėnesį gavom dirbti viso 7 dienas.“

J. Surdokas.

Waterbury, Conn.

Iš Buvusio Pikniko

Rugpjūčio 27-28 dd. buvo Waterburyje labai šaunus naktinis piknikas dėl naudos dienraščio "Laisvės".

Puikiai savo užduotį atliko choras "Daina" iš New Haveno, linksmai linksmino visus bostoniečiai, o ypač draugas Ignas Kubiliūnas.

Busas į Hartfordą

Rugsėjo 11 dieną įvykstantis Hartfordo piknikas domina ne vieną. Teko girdėti, kad waterburiečiai gana rimtai rengiasi į minėtą pikniką vykti su autobusu, tad laikas jau dabar užsisakyti autobuso vietas iš kalno; paskiau bus sunku gauti laisvų vietų.

Ką Veikti Rudenį?

Artinantis rudenį, karščiama praėjus, kurie sutraukdina, ir pajūrius ir ežerus žmonės, dabar jau daugiau žmonių laikysis prie vietos; bet darbininkai po darbo valandų taipgi nori praleisti laiką linksmai. Tad itin svarbu, kad kartu praleisti ir laikas, ir su nauja. Juk darbininkų visuomenė daugiau, negu kad dykaduonių, tad priyalome rengti kaip parengimus, taip lygiai ir prakalbas; jau seniai Waterburyje buvo prakalbos, tad reik iš kalno pasistengti kalbėtojais ir imtis už energingo veikimo; daug yra ko veikti ir reik nustatyti naujos gairės veikimui.

C. I. O.

Rugpjūčio 26 d., CIO turėjo prakalbas kas link darbininkų organizuotės; į prakalbas atsilankė pusėtinai žmonių, daugiausiai lietuvių ir italų. Kalbėtojai buvo amerikoniai, lietuvis V. Valaitis iš New Britaino. Buvo skelbta, kad bus ir italas kalbėtojas, bet pasakė savo tautiečiams tik kelius žodžius itališkai, o reikėjo, kad italams būtų išaiškinta daug plačiau. Kalbos buvo pusėtinai geros ir pasekmingos.

Dar tą patį vakarą susirašė į uniją daug darbininkų, ir, kaip teko sužinoti, unija kasdien auga, bujoja.

Reikalingas Darbas

Būnant Waterbury šauniems

piknikams, jau pradėjo pri-trūkti vietų dėl pastatymo autobusų. Andai girdėjau iš kelių, kad reikis vietą platinti. Taip, tai reikalingas darbas; jeigu dar yra žemės, tai gerų draugų pasiprašius į talką kaip tai kitais metais buvo daroma, —krūmai iškirsti ir išlyginti. O jeigu žemės nėra laisvos, tai reik kaip nors dapirkti, ir kaip kitą daryti. Tai būtiniausias darbas.

Atitaisymas

Andai "Laisvėje" netyčiomis parašiau, kad draugas Russo būk ragino balsuoti už McLevy. Dabar šią nemaloniją klaidą atitaisau. Čia turėta minty, kad nominuoti tas kandidatas, kuris geriausiai stoja už naująją dalybą; mintis yra, kad būk McLevy status savo kandidatūrą, bet tai bus tik pakenkimas kitam pažangiam kandidatui; o viltis, kad McLevy laimės, tai prasta. Bet užtat dabar tariamasi, kaip geriau praversti rinkimai, kad darbo klasei išeitų į sveikatą.

Juozeles.

Cleveland, Ohio

Dar Reikia Prisiminti

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 44 ir 55 kuopų rengtasi labai ilgai prie bendro pikniko, kuris turės įvykti rugsėjo 11 dieną, Mačiutos darže, prie Green Rd. Įsitęmykite visi, draugai ir draugės, nes turime nuo bendros kuopų komisijos skirtas dovanas, \$30 iš viso. Pirmą dovaną yra \$15, antra — \$10, trečia — \$5; bus išmokėta pinigais. Nepamirškite tų bilietų namie — atsivežkite į pikniką šį sekmadienį.

Kurie esate apsiėmę pikniką dirbti, pribūkit laikui. J. B., Kuopos Korėsp.

PRANESIMAI IS KITUR

LAWRENCE, MASS.

Masinis Mitingas
Sėkmadienį, rugsėjo 11 d., 2 val. p. p. įvyks masinis mitingas. Kalbėtojai bus: Clarence A. Hathaway, Daily Worker Redaktorius iš New Yorko ir Otis A. Hood, Mass kamandantas į gubernatoriaus vietą. Įvyks Lietuvių Okėšų Svet., 41 Berkeley Street. Nepraileiskite progos, išgirsime visi šias prakalbas, kuriose bus aiškinama rinkimas į valdvietes, ir taip pat šių dienų pasaulinė padėtis. (211-212)

EASTON, PA.

Am. Lietuvių Kongreso Skyriaus Komitetas šaukia svarbų susirinkimą sekmadienį, 11 d. rugsėjo, Žydų svetainėje, kamps 6th ir Ferry gatv. Pradžią 4 val. p. p. Visus kviečiame ateti ir išklausti raportą iš Amerikos Liet. Kongreso suvažiavimo, kuris įvyko 25 d. birželio Scrantone. Iš raportu matysite kokių svarbių darbų yra pasibriežę atlikti Amerikos Lietuviai dēli Lietuvos reikalų gynybo. — Kom. (211-212)

WILKES-BARRE, PA.

LDS 7 kp. susirinkimas įvyks 11 d. rugsėjo, sekmadienio popietį, 2-ra val., B. Potelino svet., 33 Bank St. Visi nariai-pribūkite susirinkime užsimokėti duokles, kad neliktumėt suspenduoti ar išbraukti. Taipgi išgirsite iš pikniko parengimo komisijos raportą. Taipgi yra svarbių kuopos ir draugijos klausimų, kurie reikalinga bendro narių nutarimo. Pasistengkite atsivesti naujų narių įrašyti į kuopą. — J. V. S. Fin. Sek. (211-212)

HARTFORD, CONN.

Laisvės Choro ir Laisvės Stygų Orkestros Nariams, Svarbus Pranešimas.
Rugsėjo 10 d., 7 y. v., 57 Park St. įvyks nepaprastas susirinkimas, kuriame dalyvaus Meno Sąjungos pirmininkas drg. V. Bovinas. Jis yra plačiai susipažinęs su dale, kaip tai chorais, orkestromis ir kitomis grupėmis, tai, vat, ir mums supažindins kaip mes turime jas organizuoti, o suorganizavus kokią taktiką ir discipliną palaikyti. Turėsimės trumpą choro pamoką su orkestra, prisirengimui prie pikniko, kuris įvyks 11 d. rugsėjo Lietuvių Darže, E. Hartforde.

Ekstra Telegrama!

Connecticut valstijos lietuviai gerai visi žinote, kad yra rengiamas nepaprastas piknikas dėl darbininkų skausmo, įvyks 31 d. rugsėjo, Lietuvių Darže, Sta. 34, E. Hartford, Conn. Jeigu pasitaikytų lietuvis, tai ir tas nesulaikytų, piknikas vistiek įvyks. — Komisija. (211-212)

WORCESTER, MASS.

Sėkmadienį, rugsėjo 11 d. įvyks Worcesterio suvienytų draugijų smagus piknikas. Turėsimė skanių valgių, smagios muzikos, gražių dovanų, o Aido Ch. sudainuos puikių dainų. Visi worcesteriečiai ir apylinkių lietuviai yra kviečiami į Olympia Parką 11 d. rugsėjo. (211-212)

WORCESTER, MASS.

Pirmadienį, rugsėjo 12 d. įvyks svarbios prakalbos Eagles Svet., 695 Main St., todėl ALDLD moterų susirinkimas nukeltas į antradienį, rugsėjo 13-tą. Kviečiam visos nares ir pašalines į šį svarbų susirinkimą. (211-213)

EASTON, PA.

ALDLD 13 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, 11 d. rugsėjo, Žydų Svet., (YMHA) kamps 6th ir Ferry Sts. Pradžią 2 val. po pietų. Visi nariai būkite laiku ir naujų narių atsiveskite. (211-212)

HUDSON, MASS.

Piknikas įvyks sekmadienį, rugsėjo 11 d., 11 val. ryto. Šis piknikas rengiamas naudai J. Sakalauskiui, sugrįžusio iš Ispanijos karo lauko. Bendrai rengia ALDLD 103 kp., LDS 66 kp. ir H. L. Piličių Klubas. Bus Portugalų Klubu Parke, River St., Hudsons. Turėsimė skanių valgių ir gėrimų. Puiki svetainė šokiams, per visą dieną linksminis Linksmybės Orkestra iš Brighton. Kalbės J. Sakalauskas. Kviečiame visus skaitlingai dalyvauti. (210-212)

DETROIT, MICH.

Prieš rinkimus yra rengiamas didelis piknikas Lietuvių Progresyvių organizacijai, įvyks 11 d. rugsėjo, 12 val. po pietų. Bus gerų kalbėtojų. Kalbės: Frank Murphy, kongresm. George Sadowsky, Patrick H. O'Brien, senatorius Diggs, Stanley Nowick. Taip pat turėsimė ir mūsų vadovų kurio pasakys apie darbininkų padėtį. Turėsimė ir gražią programą. Aštuonių kavalkų orkestra grieš šokiams. Prie įžangos bus duodama 10 dolerių dovanų laimėti. Įžanga 25c asmeniui. Kviečiame visus dalyvauti. (Pikniko vieta? — Adm.). (210-212)

SCRANTON, PA.

ALDLD 39 kp. susirinkimas įvyks 12 d. rugsėjo, pirmadienį, 7 val. vak. pas drg. Proleikus, 401 Electric St. Malonkėte visi dalyvauti. — Kp. pirm. F. M. Indrulis. (210-212)

MAHANOY CITY, PA.

LDS 104 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, 11 d. rugsėjo, A. Apolito namuose, 411 E. Pine St., 2 v. po pietų. Visi nariai prašomi dalyvauti, nes yra naujų reikalų. — B. V. (210-212)

GARDNER, MASS.

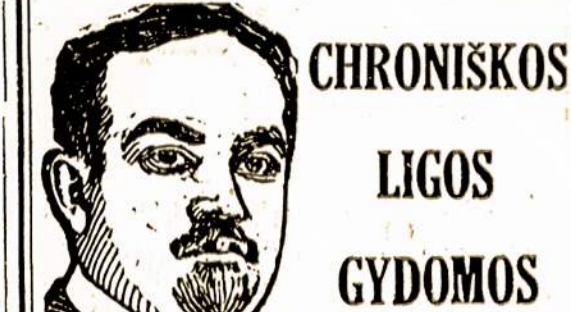
Lietuvių Am. Piličių Klubas rengia pikniką, kuris įvyks ateinančią seštadienį, rugsėjo 10 ir 11 d. rugsėjo. Muzika bus per dvi dienas, vieta prie W. Broadway Ežero — Lietuvių Parke. Kviečiame visus vietinius ir iš apylinkės dalyvauti, nes gal bus šis patikintis piknikas šiame vasaros sezone. — Kom. (210-212)

DETROIT, MICH.

Amerikos Lietuvių Laisvamanų Eitinės Kultūros Draugijos 2 kp. susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 9 d., 7:30 val. vak., Draugijų Svet., 4097 Porter St. Tai svarbus susirinkimas, todėl visi laisvamanai kviečiami dalyvauti. — Valdyba. (210-211)

SHELANDOAH, PA.

LDS 34 kp. mėnėsini susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 11 d., 2 val. po pietų, "Sweet's Hall." Malonkėte visi nariai dalyvauti ir pasimokėti užvilktas duokles, taip pat išgirsite delegatų raportą iš Seimo. — S. Kuznickas, Sekr. (210-212)

CHRONISKOS
LIGOS
GYDOMOS

KRAUJO, ODOS, NERVŲ LIGOS, BENDRAS SILPNUMAS ir NERVŲ ISSISEIMIMAS, SLOGOS ir ISSISENĖJE SKAUDULIAI SKILVIO ir ŽARNŲ LIGOS, HEMOROIDAI ir kiti MĖSLAZAR- NĖS NESVEIKUMAI varginantieji skausmais ir nepatogumais, INKSTŲ ir POSLES ligos. Stal- gios ir chroniskos ligos VYRU ir MOTERŲ gydamos su patenkinamomis ir greitomis pasekmėmis. Jeigu turite koki nesveikumą, kurio nesusipranta nate, pasiklauskite mangs su pasitikėjimu, ir jūsų liga bus jums išaiskinta.

X-Spinduliniai Kraujo ir Šlapimo Tyrimai Atliksime

Už Nebrangų Atlyginimą

ISTYRIMAS VELNIŲ

DR. ZINS

Išstelgės per 25 Metus

110 East 16th St., N. Y.

Tarp 4th Ave. ir Irving Place

9 A. M. iki 8 P. M., o Sekmadienį 9 A. M. iki 3 P. M.

Nauja L. Pruseikos Knyga

IŠDAVIKAI

Amerikos Istorijoj ir Sovietų Sąjungoj

Atsikračius Anglijos monarchijos, Jungtinėm Valstijom ėmė 38 metus apsisvalyti nuo šnipų.

Kas buvo tie šnipai ir kaip J. V. valdžia nuo jų apsisvalė, skaitykite Pruseikos knygoje.

Dabar plienine šluota šluojama Japonijos, Vokietijos ir kitų šalių šnipai iš valdžios ir pramonės įstaigų Sovietų Sąjungoje. Apvaloma šalis nuo išdavikų. Ar Sovietų Sąjungoje susekami šnipų — šalies išdavikų — vortinkliai turi panašumo į buvusius Jungtinėse Valstijose, pasakys jums Pruseikos knyga.

KAINA TIK 15c

Tuoju įsigykite ją ir skaitykite. Mokestį galite prisiųsti U. S. A. pašto stampomis, 3c ar 5c vertės.

Tą knygą išleido dienraštis "Vilnis"

Ją galite nusipirkti iš "Laisvės." Reikalaudami prisiųsti adresuokite:

LAISVĖ

427 Lorimer St.

Brooklyn, N. Y.

Telefonas: Humboldt 2-7964

Dr. J. J. Kaškiaučius

530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

GARSINKITĖS "LAISVĖJE"

Clement Vokietaitis

LIETUVIS ADVOKATAS

50 Court Street
Tel. Triangle 5-3622
Brooklyn, N. Y.
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Fotografas

Traukiu paveikslius familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslius ir krajavus sudarai su amerikoniškais. Reikalai esant ir padidinti tokių dydžių, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliauoju įvairių spalvoms.

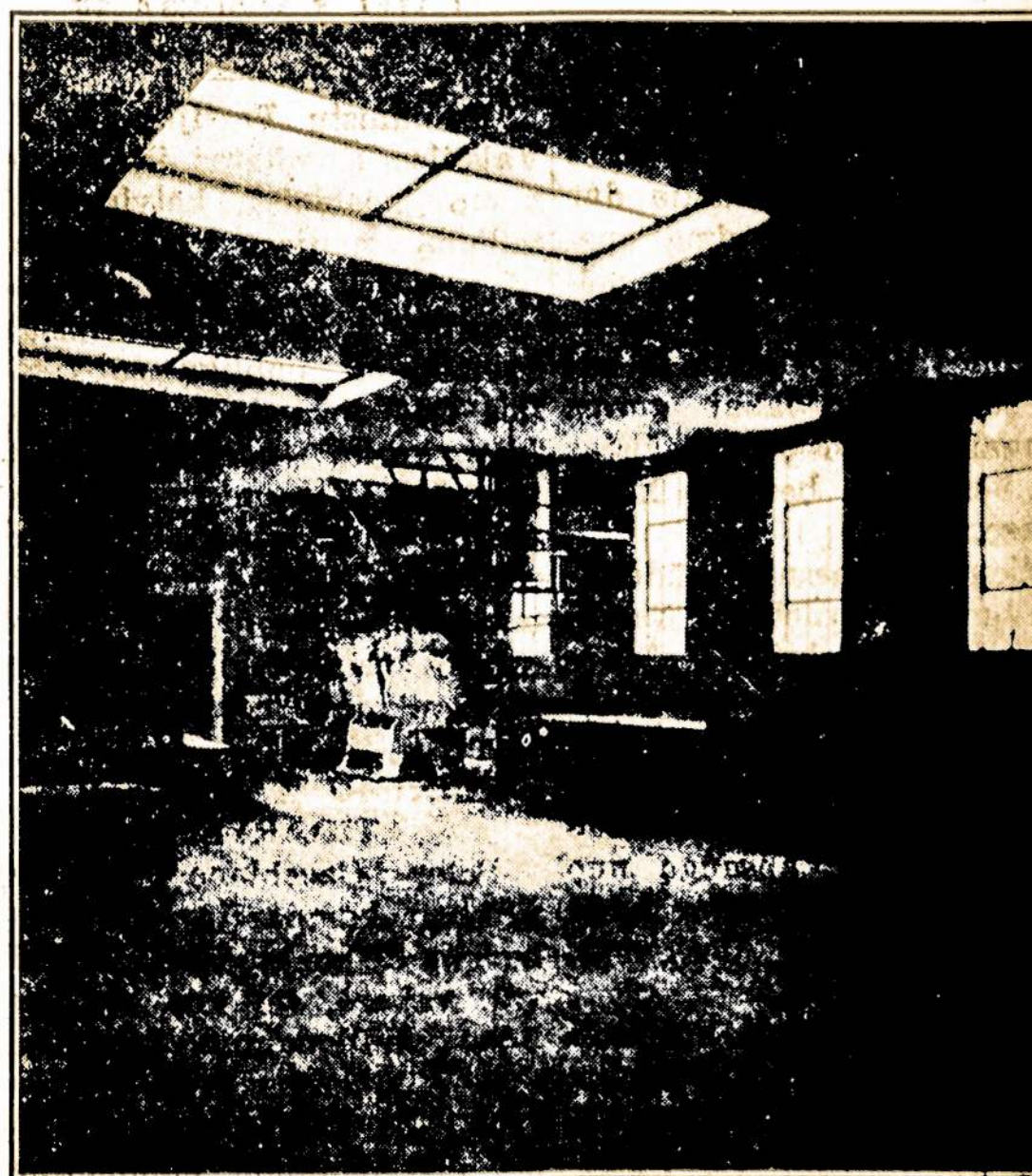
JONAS STOKES

512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarp Eastern Parkway ir Chauncey stoties BMT Lino
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Kiekvienas apšvietai branginantis žmogus privalo būti dalininku dienraščio "Laisvės" bendrovės.

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, seničiam duona, balta duona, Caher ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls. Siunčiame duoną per pašta ir kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Dewey Užbaigė Savo Liūdymus

Liaudies byloje prieš tamanių raketą globotoją James J. Hines prokuroras Dewey užbaigė savo parodymus, pareikšdamas, kad kas liečia kaltintųjų liūdinkus, dalykas baigta. Su ketvirtadienio ryto prasidėjo išsiaiškimas Hineso gynėjo liūdinkų.

Kaltintųjų pusės liūdinkams išklausi net per Hineso gynėjus perklausinėti emė pusketvirtos savaitės.

Vienas iš paskutinių liūdinkų pereitą trečiadienį buvo laisnuotas saskaitininkas Milton Bernard, kurį Schultzso mobsteriai samdė vest knygas įvairių "policy" bankų ir joms prirengt takų rekordus. Šis liūdinkas, iš karto matėsi, priešingai Dewey ir vos jam atėjus liūdinko kedėn jis susikirto su Dewey. Tačiau perklausinėjant jis negalėjo užginti, kad \$500 čekis, kuris per Bernardą nuėjo pas Daviso seserį ir per ją pas Hinesą, sugrįžo su Hineso parašu iš banko po čekio iškeitimo.

Hineso gynėjo Lloyd Paul Stryker perklausinėjo James Bernard sakė, jog jis esąs tikras, kad jis nematęs Hines vardo ant čekio. Tada Dewey pašaukė liūdyt du New Yorko Valstijos Pajamų Takso Biuro viršininkus, kuriuos palidijio, kad Hineso parašas buvo ant čekio, kuomet jie peržiūrėjo Bernardo saskaitas laike tyrinėjimo 1937 metais. Taip liūdyto Spencer E. Bates, tyrinėjimo komisionierius, ir Herbert Grenoff, takso tyrinėtojas.

Hineso gynėjas Stryker perėitą savaitę, kada čekis buvo parodytas liūdymuose, ginčijo, kad parašas nesąs paties Hineso, bet pasirašytas keno kito. Prokuroras su tuo sutiko. Dabartiniai liūdytojai irgi to nenuginčija, tačiau įrodo, kad čekis buvo gautas Hineso kaip mokėstis nuo raketierių, nors parašas ir galėjo būti pasirašytas Daviso arba kurio nors kito turėjusio artimus ryšius su Hinesu.

Kitu liūdinku buvo James D. C. Murray, vienas iš žymiausių advokatų kriminalinėse bylose, kuris liūdyto matęs Hinesą sykiu su Dixie Davis, jo meiluže Hope Dare ir Schultzso biznio vedėją George Weinbergą Long Islande dar prieš Dewey paskyrimą specialiu prokuroru, birželio mėnesį, 1935 m. Jis sakė pažįstas Hines per 15 metų ir buvęs su juimi "labai geras draugas." Davisą jis pažįstas per 5 metus, bet ne kaip drauga.

Vienas pirmesnių liūdinkų buvo Cornelius Casey, Rensselaer Apskričio demokratų vadas, ir Troy gaisrininkų viršininkas, kuris liūdyto, kad jis taipgi buvo su Hinesu draugais ir kad Hines bandė gauti Schultzui apsaugą nuo policijos užmiestyje, kada Schultzas buvo įieškomas, 1934 m.

Pirmiausia pas jį kreipėsi Davis ir advokatas Noonan, kuris prašęs gauti Schultzso išmėją po kaučija. Jis atsiskęs. Po kelių dienų jie vėl atėję, bet ir tada nelaimėję. Gl 1935 metų vasario mėnesį patsai Schultzas buvęs prašyt apsaugos nuo policijos, jei jis pasilikyt Troy mieste. Tą atšakius, Schultz išvykęs. Tačiau sekamą dieną Hines jį pašaukęs telefonu ir primetęs Schultzso "vaikymą aplink." Kitu Hinesui žalingu liū-

dinku buvo Henry Sobel, rinkimų kampanijos vedėjas buvusiam Tammanės distrikto prokurorui William Copeland Dodge. Sobel liūdyto, kad jis gavęs nuo Hines \$11,000 pinigais Dodge rinkimų kampanijai 1933 metais.

Pirmiau per Davis, Weinbergą ir kitus liūdinkus buvo parodyta, kad, sulyg sutarties su požeminio pasaulio tūzu Dutch Schultz, tai rinkimų kampanijai išmokėta raketo pinigų \$30,000.

Kas Remia Ispaniją

Peter Urban iš Ashland, Pa., atsiuntė 4 vaiknam žaķetus, 3 kelines, 1½ tuzino apatinių, 2 moteriškus plosčius.

M. Misičienė, eastnewyorkietė, atvežė 1 kaikinius ir 12 setų-gabalų vilnionių ir kitokių drabužių.

Chas Mockus, irgi eastnewyorkietis, atvežė 4 plosčius ir daug kitokių drabužių.

E. Marčiukienė atnešė 3 poras batų ir 16 megstinių bei šiaip drabužių.

J. Juškei paminėjus, draugai Adomaičiai, gyvenant 181 Waverly Place, Brooklyn, aukavo didelį ryšulį gerų drapanų dėl Ispanijos liudies fronto kovotojų. Tariam sirdingą ačiū.

S. Griška, paprašęs pas savo darbdavį Moskow aukų Ispanijos lojalistams, gavo 15 svarų siuvamų siūlų.

Drg. Griškos ir kitų darbavimas renkant aukas Ispanijai parodė, kad ne tik darbininkai, bet taip pat visi dnie, demokratiškai nusiteikę biznieri ir šapučių savininkai yra pasiryžę pagelbėti Ispanijos liūdžiai gintis nuo Hitlerio ir Mussolinio fašistų, tik reikia jų paprašyti, juos pakviest.

Laivas su drabužiais ir kitokiomis dovanomis Ispanijai norima išsiųst jau šį mėnesį. Jis talpins 5 tūkstančius tūnų. Lietuviai, kurie dar gali paaukot kenuoto maisto, drabužių, taipgi parinkt pas kitus aukų minėtai daiktais ir pinigais, prašomi tai padaryti tuojau. Aukus pridukite Lietuvių Moterų Apšvietos, Kliubo komisijai, kuri būna "Laisvės" raštini tarp 7-8 v. vakarais. Komisija.

NAUJA BROŠIURAITĖ

Komunistų Partijos N. Y. Valstijos Komitetas išleido ir mano paskleisti ketvirtadali milijono naujos brošiuraitės, užvardintos "Doleriai Demokratijai." Brošiūros tikslas supažindinti publiką su tikslais šios finansinės kampanijos, kurioj norima sukelt \$280,000 Komunistų Partijos veiklai ir jos spaudai. Ji bus platinama šapose, masiniuose mitinguose, po namus. Išgikite ir susipažinkite, kur eina jūsų aukojami centai.

RINKIMŲ KAMPANIJOS ATIDARYMAS

Peter Cacchione atidarys rinkimų kampaniją Williamsburghe šį penktadienį, kaip 8 val. vakare, tai yra, rugsėjo 9-tą, Willoughby Mansion, 665 Willoughby Ave., Brooklyn. Jis kalbės apie vėliausią eigą rinkimų kampanijos ir apie Amerikos Darbo Partiją. Įžanga dykai. Bus klausimai ir atsakymai. Visi nariai progresyvių organizacijų yra kviečiami dalyvauti. Peter V. Cacchione yra narys Nacionalio Komiteto Komunistų Partijos, taipgi pirmininkas Kings County Komiteto. Pereitą mėnesį jis buvo kandidatas į City Council.

Pridekim Petį Prie Didžiojo Darbo

Jau dveji metai, kaip pirmieji lietuviai liuosnoriai apleidė mus ir išvyko Ispanijon, kad ten su ginklais rankose, atviros kovos lauke gint demokratiją nuo fašizmo. Tačiau tos išleistuvės dar ir šiandien tebėra gyvos mūsų mintyse. žinodami, kad išleidžiamie geriausius savo draugus frontan, kur mirtis siaučia iš dešinės ir kairės, iš tolumų ir iš dausų, jau nekaltant apie savojus dėl nuovargio, persalimo, limpamų ligų, mes jautriai žvelgėme į savo mylimų draugų ateitį, kurią jie aukojų žmonijos labui.

Šiandieną turime laimės kairiuos jų sulaukt atgal. Nors daug paaukoję, jie grįžta ugniningi, pasiryžę daugiau paaukot, pasirušę aukot už pasaulinę demokratiją ir taiką tiek, kiek jų likusios jėgos leis. Todėl visiems, kuriems brangios tos idejos, už kurias jie kovojo ir kovos, malonu juos susitikti, išgirsti jų patyrimus, ir vėl prisidėti nors mažą dalelytę, kokia išgalime, prie to didelio, bendro darbo — gynimo demokratijos nuo fašizmo, kadangi šis darbas negali baigtis tol, kol nebus nugalėtas fašizmas.

Rytoj vakarą, tai yra šeštadienį, 10 rugsėjo, "Laisvės" salėj, turėsime progą susieiti Juozą Sakalauską, vieną iš tų pirmųjų jaunų amerikiečių lietuvių, kuris praleido ilgą laiką karo ugnyje ir, dėl pašeštų žaizdų negalėdamas daugiau ten pasilikti, sugrįžo ir darbuojasi čionai už paramą lojalistų Ispanijai ir jos gynėjams. Dalyvausime skaitlingai! Pasimatykim, išgirsim ir bendrai pasitarkim, kaip geriausia mes galėtume pagelbėti Ispanijai laimėti kovą prieš tarptautinį fašizmą.

Bus trumpa, bet graži programa, taipgi draugiškas pasilinksminimas su užkandžiais ir gėrimais.

Anksti antradienio rytą banditas apiplėšė Schrafto krautuve, 912 Flatbush Ave., ir pabėgo su \$1,100 grobio.

MAJORAS IŠVYKO KONVENCIJON

Ketvirtadienį majoras LaGuardia išvyko Amerikos Leigono konvencijon, kuri prasidės 19 šio mėnesio, Los Angeles, Cal. Tikimasi majorą kalbėsiant konvencijos atidaryme. Pakelyje majoras sustos su prakalbomis keletoj vietų.

IŠ VAIKŲ PARODOS

Dvi dienas buvusios vaikų iškilmės — meno kūrinių paroda ir programos — pasibaigė trečiadienio vakarą. Šimtai vaikų išsinešė paklūsių ūpatvėrt liaudies meną. Patys gabiausiai iš jų gavo dovanas ir pažymėjimus. Kiti pasigrožėjo mažųjų savo draugų darbais ir patys bandys ką nors kurt.

Paroda-programos buvo Central Park Mall, N. Y. Dalyvavo įvairiausių organizacijų auklėjami-globojami piešėjai, skulptoriai parodoje, o dramos grupės, šokikai, muzikantai ir kitaip perstatantieji liaudies meną sudarė turtinę programą.

Dramos srityje pirmą dovaną gavo Progresyvių Moterų Tarybos globojamos Camp Wo-Chi-Ca vaikai.

Muzikantų grupių pirmą dovaną gavo Lincoln Rhythm Benas iš 30 negru berniukų ir mergaičių, vadovaujamas Veredos Pearson, WPA mokytojos. Antra benams dovaną gavo Brooklynso žydų Našlaičių Prieglaudimo Benas.

Carmine Pluchino, Katalikų Jaunimo organizacijos narė iš Bronx, gavo dovaną už geriausį piešinį parodoje. Harold Goodman iš WPA Federalio Meno Projekto gavo dovaną už geriausią skulptūrą. Max Krantz ir Ester Walkowsky iš Henry St. Settlement gavo dovaną už gražiausią audimą.

Mrs. Petra Flores ir jos keturi mažai vaikai deportuojami iš miesto dėlto, kad reikalauja pašalpos, o dar neišgyvenę metus mieste. Šeimą gina assemblmanas Rivera.

Sekmadienį Paskutinis Išvaziavimas

Jau visiems matosi, kad vasaros grožė džiaugtis ir giraitėje saulutėj kaitintis dienos suskaičytos ir po jų tos progos nebebus iki ateinančio pavasario.

Kad pasinaudot paskutine šių metų proga, LDS 1-ma kuopa rengia smagią pramogėlę Forest Park giraitėj. Ji įvyks šį sekmadienį, 11-tą d. rugsėjo. Į ją kviečiami ne tik nariai, kurių randasi virš pustučio šimto, bet ir visi mūsų draugės ir draugai, norintieji draugiškai ir smagiai praleist laiką gražioje girioje ir pasivaikinti mūsų komisijos namie pagamintais skaniais užkandžiais ir gėrimais. Lauksime. Komisija.

SVARSTYS PAKELIMĄ PIENO KAINŲ

Miesto Tarybos prezidentas Morris šaukia Tarybos grupių vadų pasitarimą dėl atidarymo Tarybos sesijos ir tikisi ją pradėti 27 šio mėnesio. Pirmuoju ar vienu pirmiausių klausimų būsiąs svarstymas pakilusių pieno kainų.

PARDAVIMAI

Parsiduoda 45 akrų ukė Princeton, N. J. apylinkėj. Viskas geroj tvarkoj. Dėl daugiau informacijų prašome rašyti laišku arba asmeniškai matyt J. Augulį, 29 Stagg St., Brooklyn, N. Y. (211-213)

IŠRANDAVOJIMAI

Pasirandavoja fornišiuotas kambarys su visais moderniais įtaisymais, arti lietuvių restauracijų ir prie geros komunikacijų. Kreipkitės po numeriu 406 S. 3rd St., kampas Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Puiki Užeiga

Puikliausia lietuvių užeiga Brooklyn yje yra po numeriu 406 So. 3rd St., kampas Union Ave. Čia gausite visokių gėrimų, degtinių ir alaus, taipgi gausite įvairių valgių. Vieta yra pačiame lietuvių centre. (211-213)

PRAMOGOS BROOKLYN, N. Y.

Priimanam Tamstoms, jog Lietuvių Radio Draugijos pentkas metinis koncertas įvyks spalį 16 d., Grand Paradise Svetainėje, 318 Grand St., Brooklyn, N. Y. Nepamirškite ir laukite platesnių pranešimų. — LRD Sekr. V. Ubara. (210-211)

SUSIRINKIMAI GREAT NECK, N. Y.

ALDLD 72 kp. ir TDA 48 kp. bendras susirinkimas įvyks pirmadienį, 12 d. rugsėjo, 8 val. vak. Kasmočių Svet. Abiejų Draugijų nariai prašomi visi dalyvauti, nes turime užsiliukt daug svarbių reikalų aptarti. Taipgi kviečiame naujų narių ateitį. — Drg. F. K. ir F. L. (210-212)

Telephone: EVergreen 8-9770

J. GARŠVA Graborius (Undertaker)

Laidotuvių Direktorius Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsumo automobilis ir kariatės veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams. 231 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.

CHARLES UP-TO-DATE BARBER SHOP

K. Degutis, Savininkas Gerai Patyręs Barberiai Prielankus Patarnavimas 306 Union Avenue Brooklyn, N. Y. Tarp Ten Eyck ir Mauger Sts.

Stephen Aromiskis (Armakauskas)

Graborius (Undertaker) NOTARY PUBLIC 423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y. Telefonas: EVergreen 7-4335

Daug Keleivių

Sventėmis buvo daug važinėtojų, tačiau iš didžiojo New Yorko ir apylinkės tik du žuvę auto nelaimėse. Vien Lincoln Tunelio viena gatavaja

puse pravažiavo 4,000 mašinų per 9 valandas. Per Geo. Washington tiltą per 9 val. pravažiavo 43,000 mašinų. Panašios skaitlinės gauta ir prie visų kitų kelių, kuriais New Yorkas palaiko susisiekimą su išlaikiniu pasauliniu.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

Dr. JOHN WALUK

161 NO. 6th STREET

VALANDOS:
8-10 ryte
1-2 p. p.
6-8 vak.
Sventadieniai susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

Dr. ED. W. ŽUKAUSKAS

1114 FOSTER AVENUE

VALANDOS:
1-2 p. p.
6-8 vakare
ir pagal sutartį.
Tel. Mansfield 6-8787

Dr. A. PETRIKA

(DANTŲ GYDYTOJAS)

221 SO. 4th ST.

VALANDOS:
9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniai uždaryta
Tel. Evergreen 7-9105

Dr. BLADAS K. VENCIVS

(DANTŲ GYDYTOJAS)

499 GRAND ST.

VALANDOS:
9-12 ryte
2-8 vakare
Tel. Stagg 2-0706
Namy, Republic 9-3040

Mateušas Simonavičius

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir Elius. Kada būsite Brooklyn, užeikite susipažinti.

Kiekvieną savaitę karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET BLOKAS nuo Hewes elevatorio stoties

BROOKLYN, N. Y. Tel. Evergreen 7-8886

NOTARY PUBLIC

Tel. Stagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Lietuvių Kūro Kompanija

IDEDAME

MASTER-KRAFT OIL BURNERS

I JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ SILDYTUVA

(Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir idės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.

485 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVergreen 7-1661

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St.

Brooklyn "Laisvės" Name

GERIAUSIOS ROŠIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta patiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.

Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro

Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.